สมดุลแห่งชีวิต

ไชย ณ พล

สมดุลแห่งชีวิต
ไชย ณ พล

สมดุล
แห่งชีวิต

ไชย ณ พล

ISBN 974-88369-8-3
©All rights reserved 1994
by ChaiNaPol Akarasupaset

ผู้เขียน

ไชย ณ พล

บรรณาธิการ

หทัยทิพพ หทัยธรรม

สุดาทิพย์ เจียรวงศ์

ศิลปกรรม

มลฤดี ตั้งสกุลพิทักษ์

คณะศิษย์ได้รับอนุญาตจากท่านเจ้าของลิขสิทธิ์
อาจารย์ไชย ณ พล อัครศุภเศรษฐ์
ให้พิมพ์หนังสือเล่มนี้เพื่อเผยแพร่ธรรมแด่พุทธศาสนิกชน
ปัจจัยที่ได้รับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาขอมอบให้มูลนิธิอุทยานธรรม

ติดต่อ : *sudathipc@gmail.com*

กล่าวเกริ่น

ดุลยภาพเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิต หากชีวิตเสียดุลก็เหมือนกับรถเสียศูนย์ เมื่อขับขี่ย่อมอันตรายนักและมักไถลออกนอกทางเสมอ ชีวิตที่เสียสมดุลก็เช่นกัน มักเถลไถลออกนอกหนทางแห่งความสำเร็จและความสุขเสมอและประสบภยันตรายนานาประการ การใช้ชีวิตที่เสียดุลจึงเป็นความเสี่ยงอย่างยิ่ง

ในทางตรงข้ามกัน หากบริหารชีวิตให้สมดุลดี การดำเนินชีวิตย่อมมั่นคง ก้าวไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จสุขได้อย่างงามสง่า เสียพลังน้อย มีประสิทธิผลสูง

การบริหารสมดุลแห่งชีวิตจึงเป็นหน้าที่ของทุกคนที่พึงจัดสรรให้ลงตัวโดยพอดี ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขและความสำเร็จของชีวิตตัวเอง

ผู้เขียน
Ekota Tokyo

สารบัญ

ธรรมชาติของความสมดุล 9

ดุลยสถิตย์ 9

จลนดุลย์ 9

คุณค่าแห่งความสมดุล 10

สิ่งที่ต้องจัดให้สมดุล 11

ความสมดุลระหว่างความเชื่อ เหตุผล และความเป็นจริง 12

ความสมดุลระหว่างวัตถุนิยม กรรมนิยม จิตนิยม และธรรมนิยม 15

ความสมดุลระหว่างส่วนตัว ส่วนครอบครัว ส่วนงาน และส่วนสังคม 16

ความสมดุลระหว่างความอยาก ความจำเป็น และความสำคัญ 17

ความสมดุลระหว่างความคิด คำพูด และการกระทำ 19

ความสมดุลระหว่างกิจกรรมกับการพักผ่อน 21

ความสมดุลระหว่างพฤติกรรม ผลต่อเนื่อง และผลสะท้อนกลับ 23

ความสมดุลระหว่างการรับและการให้ 26

ความสมดุลระหว่างความรู้และความสำเร็จ 28

ความสมดุลระหว่างผู้รู้ สิ่งที่ถูกรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสอง 30

ความสมดุลระหว่างความเก่ง ความดี และความมีประโยชน์ 32

ความสมดุลระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคต 33

ความสมดุลระหว่างการมองโลกในแง่ดี แง่ร้าย และแง่เป็นกลาง 36

ความสมดุลระหว่างคู่ชีวิตกับชีวิตคู่ 38

ความสมดุลระหว่างความสัมพันธ์กับความลงตัว 40

ความสมดุลระหว่างใจและกาย 42

ความสมดุลระหว่างสมองซ้ายขวาและอวัยวะ 44

ความสมดุลระหว่างศีล สมาธิ ปัญญา 46

ความสมดุลระหว่างเป้าหมาย แผนการ และปฏิบัติการ 48

ความสมดุลระหว่างการบริหารการใหญ่ รายละเอียด และอิสรภาพ 49

ความสมดุลระหว่างอำนาจในตน อำนาจจากการยอมรับ และอำนาจตามตำแหน่ง 50
ความสมดุลระหว่างความยินดี ความขยัน และปัญญา 51
ความสมดุลระหว่างคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล 52
ความสมดุลระหว่างความเข้าใจ การตัดสินใจ และความรับผิดชอบ 53
ความสมดุลในการจัดการกับปรากฏการณ์ องค์ประกอบและกฎเกณฑ์ 55
ความสมดุลระหว่างการดำเนินการ การประเมินผล และการพัฒนา 56
ความสมดุลระหว่างกลยุทธ์ และสัมฤทธิ์ผลแท้จริง 57
ความสมดุลระหว่างภาระและความสุข 59
ความสมดุลระหว่างสิ่งที่ดีที่สุด สิ่งที่เหมาะสมที่สุด และสิ่งที่เป็นไปได้มากที่สุด 60
ความสมดุลระหว่างความคิดกับความสงบ 61
ความสมดุลระหว่างความมี ความเป็น และความพอดี 63
ความสมดุลระหว่างความเจริญ ความอุดมสมบูรณ์ และสันติสุข 65
ความสมดุลระหว่างการสร้าง การรักษา การพัฒนา และการสลาย 66
ความสมดุลระหว่างชีวิตกับความตาย 68
ความสมดุลระหว่างความสำเร็จแห่งชีวิตกับความสำเร็จในโลก 70
สรุป 72

ณ เบื้องบาทพระสุคตบรมปิตุราจารย์
ณ หว่างอกพระองค์ธรรม
ณ แทบตักบิดรมารดา
ณ หทัยคู่แท้และมิตรแท้
และในกมลธรรมมิตรทั้งปวง
ขอมอบคุณค่าแห่งหนังสือนี้แด่มนุษยชาติ
อานิสงส์แห่งการเขียนหนังสือนี้มอบแด่ทุกท่านที่กล่าวมา

ธรรมชาติของความสมดุล

ความสมดุลมีสองสภาวะ คือทั้งในสภาวะนิ่งเรียกว่าดุลยสถิตย์ กับในสภาวะเคลื่อนที่เรียกว่าจลนดุลย์

ดุลยสถิตย์ ความสมดุลในขณะที่นิ่ง เช่น คู่อะตอมที่มีอิเล็กตรอนกับโปรตอนเท่ากันจะมีความเสถียรดี ไม่ถูกทำลายโดยอะตอมอื่นในภาวะปกติ

หรือการที่โมเลกุลเรียงตัวกันอย่างเป็นระเบียบ ส่งพลังผสานเป็นหนึ่งเดียวกันดั่งเนื้อเหล็ก จะไม่มีสิ่งภายนอกใดทำลายได้ด้วยวิธีการธรรมดา

หรือจิตใจที่สงบเย็น เป็นระเบียบ มั่นคง มีความสมดุลภายในดีจะมีฤทธานุภาพมาก

หรือการที่ครอบครัวหรือหมู่คณะมีความลงตัวสมานสามัคคีกันดี จะไม่ถูกทำลายโดยบุคคลอื่น เป็นต้น

จลนดุลย์ คือภาวะการเคลื่อนที่ที่มีการทรงตัวดีโดยสม่ำเสมอ เช่น เมื่อเราต้องก้าวเท้าหนึ่งไปข้างหน้า อีกเท้าหนึ่งต้องนิ่งรองรับน้ำหนักไว้พอดี

หรือรถยนต์ที่ศูนย์ถ่วงสมดุล จะแล่นไปด้วยความทรงตัวดีสม่ำเสมอมีความปลอดภัยสูง

หรือการที่กลไกต่างๆ ภายในร่างกายทำงานส่งและรับพลังกันอย่างสมดุลในทุกระบบ การทำงานของร่างกายจะมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นต้น

คุณค่าแห่งความสมดุล

ความสมดุลนั้นเป็นที่ตั้งแห่งพลังอำนาจ

นอกจากเป็นฐานพลังแล้ว ความสมดุลยังเป็นกลไกที่ทรงประสิทธิภาพยอดเยี่ยม และประสิทธิภาพอันยอดเยี่ยมเป็นที่มาของประสิทธิผลอันยิ่งใหญ่

ความสมดุลคือพื้นฐานแห่งความสำเร็จของชีวิต หากชีวิตขาดสมดุลแล้วจะไม่อาจประสบความสำเร็จยิ่งใหญ่ใดๆ ได้ เสมือนแม่กุญแจที่ขาดลูกกุญแจอันพอดีก็จะไม่สามารถไขไปสู่ความสำเร็จสุขได้

ชีวิตใดที่ขาดสมดุลจะเป็นชีวิตที่มีความเสี่ยงสูงมากมีโอกาสล้มเหลวสูง และที่เป็นอยู่ก็มักจะเต็มไปด้วยความทุกข์ระทมขมขื่น ลองนึกดู ถ้ากลไกต่างๆ ในระบบเครื่องบินทำงานไม่สมดุลกัน อะไรจะเกิดขึ้น เช่น หากระบบเรดาร์ไม่สมดุลกับระบบการอ่านค่า ระบบจับทิศไม่สมดุลกับระบบควบคุมทาง หรือระบบน้ำมันไม่สมดุลกับระบบการเผาผลาญ ระบบต่างๆ ที่ใช้ไฟฟ้าไม่สมดุลกับระบบการผลิตไฟ ถ้าท่านนั่งอยู่ในเครื่องบินลำดังกล่าว ชีวิตท่านจะเป็นอย่างไร ชีวิตที่ตั้งอยู่บนความไม่สมดุลก็ดุจเดียวกัน

เมื่อทราบแล้วว่าสมดุลแห่งชีวิตเป็นสิ่งจำเป็น แล้วสิ่งใดบ้างเล่าในชีวิตที่เราควรบริหารให้สมดุลกัน

สิ่งที่ต้องจัดให้สมดุล

ชีวิตควรสร้างดุลยภาพให้บังเกิดและบริหารให้มั่นคง ทั้งพัฒนาให้สมบูรณ์ต่อเนื่องไปในหลายประเด็นดังนี้

ความสมดุลระหว่าง
ความเชื่อ เหตุผล และความเป็นจริง

ความเชื่อ เหตุผล และความเป็นจริง เป็นสามสิ่งที่ต้องจัดให้สมดุลกันเสมอ ชีวิตจึงจะปลอดภัยและได้ประโยชน์จริง ใครไม่มีสมดุลนี้จะหลงง่าย ถึงไม่หลงก็ไม่ได้ประโยชน์จริงจากสิ่งที่ตนรู้

หากเชื่อโดยไม่มีเหตุผลก็งมงาย

แม้เมื่อมีเหตุผลแล้วก็ยังไม่พอ เพราะโดยธรรมชาติ มนุษย์ทุกคนมีความสามารถพิเศษในการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองและสิ่งที่ตนเชื่อได้เสมอ แม้มนุษย์นั้นจะคิดเก่งแค่ไหนก็ยังเชื่อความคิดไม่ได้เสียโดยทันใด เพราะธรรมชาติเป็นสัมพันธภาพแห่งปฏิกิริยาลูกโซ่ของสรรพสิ่ง ทุกสิ่งจึงเป็นทั้งเหตุและผลในขณะเดียวกันในสายใยของระบบเหตุผลรวมของปฏิกิริยาต่อเนื่องที่ไร้ความจำกัด แต่ความคิดของมนุษย์นั้นสามารถคิดหาเหตุผลได้ไม่กี่ชั้น หาเหตุผลได้สิบชั้นร้อยชั้นก็ดูฉลาดมากแล้ว แต่ฉลาดอย่างไรก็ไม่ถึงสัจจะทั้งหมด เพราะเหตุผลจริงๆ นั้นเป็นปฏิกิริยาต่อเนื่องที่ไร้ขอบเขต

ดังนั้น เหตุผลของมนุษย์เป็นสิ่งที่ฟังได้แต่เชื่อไม่ได้ แต่ผู้ที่ยังไม่สามารถเข้าถึงซึ่งความจริงแท้ก็มักจะยึดเอาเหตุผลที่ตนถักสานในจินตนาการเป็นสรณะไปพลางก่อน

ลองไปถามคนขยันดูเถิดว่าทำไมเขาจึงขยัน เขาจะมีเหตุผลสารพัดที่ฟังแล้วแทบจะเคลิ้มตาม แล้วลองไปถามคนขี้เกียจดูเถิดว่า ทำไมเขาจึงขี้เกียจ เขาก็จะมีเหตุผลสารพัดที่ฟังแล้วน่าทึ่ง ซึ่งเมื่อดูตามเหตุผลแล้ว ถูกทั้งคู่ แต่อยู่คนละด้านพฤติกรรมเลย

หรือลองดูการอภิปรายของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านในสภาดูสักวันก็ได้ จะเห็นว่าต่างฝ่ายต่างมีเหตุผล และถูกทั้งคู่ แต่จ้องจะเอาชนะและล้มกันให้ได้

แล้วอะไรดี หรือดีกว่า หรือดีสำหรับเป้าหมายใดในสถานการณ์ใดเล่า นั่นเป็นสิ่งที่ต้องพิสูจน์เหตุผลเหล่านั้นอีกชั้นหนึ่ง ดังนั้น ต้องพิสูจน์เหตุผลนั้นด้วยว่าเป็นจริงแท้แค่ไหน

เหตุผลทั้งหมดเป็นเพียงสมมติฐาน เราต้องพิสูจน์เหตุผลเพื่อหาความจริงอีกชั้น จึงจะได้ของแท้แน่นอนมากขึ้น

ดังนั้น ความเชื่อทั้งหลายนั้น ต้องนำมาวิเคราะห์เหตุผลให้ตลอดสายมากที่สุด เมื่อได้เหตุผลแล้วต้องนำแต่ละเหตุผลเหล่านั้นมาพิสูจน์ความเป็นจริงให้ชัดเจน แล้วจึงเอาความจริงที่ชัดเจนแล้วนั้นมาเชื่ออย่างมีเหตุผล

ใครที่เชื่อเพราะฟังตามๆ กันมา หรือเชื่อเพราะปฏิบัติสืบกันมา หรือเชื่อเพราะข่าวสาร หรือเชื่อเพราะคิดเอาเองว่าจริงหรือไม่จริง ดีหรือไม่ดี โดยไม่ได้พิสูจน์ทดลอง ล้วนเป็นพวกหลอกตัวเอง และหากไปชักชวนให้ผู้อื่นเชื่อด้วย ก็ลวงคนอื่นไปด้วยแม้จะหวังดีก็ตาม นี่คือระบบความเขลาใหญ่ที่ครอบงำโลกอยู่

จิตที่เชื่ออย่างไร้หลักการเช่นนี้คือจิตที่เหลวไหล ใจง่าย และธรรมชาติของของไหลนั้น จะไหลลงสู่ที่ต่ำเสมอ

ดังนั้น ในโลกยุคข้อมูลข่าวสารและการโฆษณาชวนเชื่อนี้ หากสังคมใดไม่มีมาตรฐานกำกับจรรยาบรรณสื่อมวลชนให้ดี ย่อมเสี่ยงที่จะเสื่อมได้โดยเร็วพลัน แต่หากสื่อมวลชนมีมาตรฐานสูง ก็จะเจริญได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน

ส่วนเรื่องของทุกคนคือต้องพิสูจน์ความเป็นจริงของทุกเหตุผลแห่งทุกความเชื่อ แล้วจึงเชื่อเฉพาะความจริงที่มีเหตุผลที่พิสูจน์ทราบชัดแล้ว

หากพบความจริงแล้วไม่สร้างความเชื่อมั่นก็จะไม่ได้ใช้พลังแห่งความจริงนั้นให้เกิดประโยชน์เต็มที่ เหมือนมนุษย์ที่มีความดีงามในตนมากมาย แต่ไร้ความเชื่อมั่นในตน ก็หาความสุขมิได้ ยังดิ้นรนไปล่าความสุขให้วุ่นวายอยู่

ดังนั้น ความเชื่อ เหตุผล และความจริงแท้แน่นอน เป็นสิ่งที่ต้องจัดให้สมดุลกัน ชีวิตจิตใจจึงจะปลอดภัยและได้ประโยชน์จริง

ความสมดุลระหว่าง
วัตถุนิยม กรรมนิยม จิตนิยม และธรรมนิยม

วัตถุนิยม กรรมนิยม จิตนิยม และธรรมนิยม เป็นสี่สิ่งหลักที่ต้องจัดให้สมดุลกันในชีวิต องค์กร และวัฒนธรรมทางสังคม เพราะหากไม่สมดุลเมื่อใดก็จะเป็นภัย แม้หากไม่เป็นภัยก็ไม่เจริญจริง หรือดิ้นรนเจริญได้ก็มีปัญหาตามมามากมาย

พวกวัตถุนิยมอย่างเดียวก็จะกระด้าง ไร้ความสุขและความอบอุ่น เช่นพวกอเมริกันทั้งเหนือและใต้ อเมริกาเหนือเป็นประเทศที่มีอัตราคดีฟ้องร้องต่อหัวประชากรมากที่สุดในโลก อเมริกาใต้เป็นประเทศที่มีอัตราอาชญากรรมต่อประชากรสูงที่สุดในโลกหลายประเทศ นั่นเพราะนิยมวัตถุเหนืออื่นใด

พวกกรรมนิยมอย่างเดียวก็จะเป็นพวกยอมจำนนต่อสถานการณ์ ปล่อยสิ่งต่างๆ ไปตามยถากรรมจนอ่อนการจัดการ เช่น ประเทศไทย

พวกจิตนิยมอย่างเดียวก็จะน่าสงสาร เช่น อินเดีย

พวกธรรมนิยมอย่างเดียวก็จะน่าเห็นใจ เพราะเอาตัวไม่รอดในโลกแห่งความเป็นจริง เช่น ธิเบต

ดังนั้น สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องจัดทั้งวัตถุนิยม กรรมนิยม จิตนิยม และธรรมนิยมให้สมดุลกัน เพราะทั้งสี่สิ่งนี้มีอิทธิพลและมีคุณค่าแห่งชีวิตมหาศาล

เมื่อสี่สิ่งหลักนี้สมดุลกันดี ชีวิตจะดำเนินไปอย่างมั่นคง ทรงตัวดีมาก

ความสมดุลระหว่าง
ส่วนตัว ส่วนครอบครัว
ส่วนงาน และส่วนสังคม

ใครที่ไม่มีความสมดุลในสี่ส่วนนี้ มักจะเสียศูนย์ ไม่โลดแล่นไปในความเจริญก้าวหน้า ชีวิตเราก็เหมือนรถที่มีสี่ล้อ ล้อหนึ่งเป็นส่วนตัว ล้อหนึ่งเป็นส่วนครอบครัว ล้อหนึ่งเป็นส่วนงาน อีกล้อหนึ่งเป็นส่วนสังคม และมีล้ออะไหล่คือผู้มีพระคุณ

ทั้งสี่ส่วนนี้จะต้องเสริมผสานซึ่งกันและกันโดยสมดุลด้วย ชีวิตจึงจะเจริญก้าวหน้าสู่ความสำเร็จ คนที่มีแต่ส่วนตัวอย่างเดียวไม่เอาใคร ก็แล่นไปไหนไม่ได้ ไม่มีใครเชื่อ ไม่มีใครร่วมมือ ไม่ก้าวหน้า คนที่บ้าครอบครัวอย่างเดียวไม่เอาสังคมหรือไม่จริงจังกับงาน ก็ไม่ประสบความสำเร็จอะไร คนที่บ้างานแล้วทิ้งครอบครัวก็ไม่มีความสุขเพราะไม่มีพื้นฐานให้กับตัวเอง คนที่บ้าสังคมไม่สนใจงาน ขาดความรับผิดชอบ ไม่รับผิดชอบต่อครอบครัว ในที่สุดกลายเป็นคนเพ้อเจ้อไป แต่ชีวิตทุกคนไม่ได้ราบเรียบตลอด ในยามวิกฤติผู้มีพระคุณนั่นเองคือผู้ที่ช่วยเหลือเกื้อกูล จึงต้องปรนนิบัติให้ดีด้วย

ดังนั้น สิ่งเหล่านี้จะต้องสมดุลกันเสมอในชีวิตที่สมบูรณ์ และในการวางตารางเวลา วางกิจกรรมในชีวิต เราต้องคำนึงถึงความสมดุลในสี่สิ่งหลัก หนึ่งสิ่งเสริมเหล่านี้

ถ้าทำได้เช่นนี้ ชื่อว่าสามารถบริหารดุลยภาพแห่งความสัมพันธ์ได้ดีเป็นเบื้องต้น

ความสมดุลระหว่าง
ความอยาก ความจำเป็น และความสำคัญ

ความอยากเป็นอย่างหนึ่ง ความจำเป็นเป็นอย่างหนึ่ง และความสำคัญเป็นอีกอย่างหนึ่ง บางทีมันไปด้วยกัน บางทีมันก็ไม่ไปด้วยกัน

งานบางงานหรือภารกิจแห่งชีวิตบางภารกิจมันสำคัญแต่มันอาจจะยังไม่จำเป็น ภารกิจในชีวิตบางอย่างอาจจำเป็นแต่ไม่สำคัญ บางอย่างอาจทั้งจำเป็นและสำคัญแม้จะไม่อยาก

ในระหว่างความจำเป็นและความสำคัญ เราจะเลือกทำอะไรก่อน

ต้องเลือกสิ่งที่จำเป็นก่อน แต่ถ้าสามารถเลือกได้ทั้งสิ่งที่จำเป็นและสำคัญได้พร้อม ๆ กันจะเป็นสิ่งที่ดี จะทำให้ได้ผลมากและจะดียิ่งขึ้นถ้าสามารถปรับความอยากให้สอดคล้องกับสิ่งที่จำเป็นและสิ่งที่สำคัญได้ เมื่อนั้นพลังในตัวที่ใส่ลงไปในกิจกรรมนั้นๆ จะมหาศาล แรงจูงใจในชีวิตจิตใจจะเต็มที่ ทำอะไรก็จะประสบความสำเร็จได้ง่าย

ปัญหาของมนุษย์จำนวนหนึ่งก็คือความอยากไม่สอดคล้องกับสิ่งที่จำเป็นต้องทำหรือสิ่งสำคัญที่ควรทำ เมื่อความอยากไม่สอดคล้องกับสิ่งเหล่านี้แล้วจะมีปัญหา ทำไมฉันต้องทำด้วย ทำไมฉันต้องรับผิดชอบอย่างนี้ ทำไมต้องเป็นฉันด้วย ความรู้สึกเหล่านี้เกิดขึ้นเพราะความอยากไม่สอดคล้องกับสิ่งที่จำเป็นต้องทำหรือสิ่งที่สำคัญที่ควรทำ

แต่หากสามารถทำให้มันสอดคล้องกันได้จนกระทั่งเกิดความสมดุลกัน ชีวิตจะประสบความสำเร็จโดยง่าย ดำเนินภารกิจในความรับผิดชอบด้วยความสนุกสนานและท้าทายด้วยการใช้เวลาน้อยแต่มีค่าคุ้มมหาศาล

พระพุทธเจ้าตรัสสอนไว้ว่า การจะทำอะไรให้สำเร็จนั้นจะต้องมีความยินดี เมื่อมีความยินดีแล้วก็มีความดีใจเกิดต่อมา เมื่อดีใจที่ได้ทำ ความพากเพียรก็จะเกิดตามมา เมื่อมีความพากเพียรต่อเนื่องจิตใจก็จะจดจ่อ เมื่อจิตใจจดจ่อมากๆ ก็จะเกิดสติปัญญา เมื่อเกิดสติปัญญา ทำอะไรก็สำเร็จได้ง่าย

ตัวความอยากเป็นแรงผลักสำคัญที่ทำให้มนุษย์พัฒนา แต่ความอยากมันก็เหมือนกับคลื่นในมหาสมุทรมันไม่มีที่สิ้นสุด ถ้าเราใช้ความอยากไปอย่างไม่รู้จบ เราก็จะต้องใช้เวลาไม่รู้จบกว่าจะประสบความสำเร็จ ดังนั้น จึงต้องประเมินค่าความสำคัญและความจำเป็นของสิ่งที่อยากให้ดี หากความอยาก ความสำคัญความจำเป็นเสมอกันเมื่อใด โลกนี้ไม่มีอะไรยากเลย

เมื่อทำได้เช่นนี้ ภารกิจจะเป็นภาชนะรองรับความสนุกสนานของชีวิต

ความสมดุลระหว่าง
ความคิด คำพูด และการกระทำ

ทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นสสาร ไม่ว่าจะเป็นวัตถุ ไม่ว่าจะเป็นพลังงาน ไม่ว่าจะเป็นความคิด คำพูด และการกระทำ ทุกสิ่งที่กล่าวมาล้วนมีพลังและส่งสืบพลังเสมอ

ในเมื่อทุกความคิด คำพูด และการกระทำคือพลัง เราก็ควรจะใช้ให้มันส่งพลังเสริมกันและกันสู่จุดหมายแห่งความสำเร็จทุกขณะที่ทำ

ลองพิจารณาผังข้างล่างนี้

ความคิด ▸ *คำพูด* ▸ *การกระทำ = ผลลัพธ์*

สมมติว่าคิดในทิศทางหนึ่งแล้วพูดในทิศทางเดียวกันและทำไปในทิศทางเดียวกัน ผลลัพธ์ออกมาแรงรวมจะมหาศาลเสริมส่งไปในทิศทางเดียวกัน คนที่คิดอย่างไร พูดอย่างนั้นแล้วก็ทำอย่างนั้น จะเป็นที่เชื่อถือ คนอื่นจะเกรงใจ คนเช่นนี้จึงมีเครดิตมาก เครดิตมาจากอะไร ก็มาจากความเชื่อถือได้ ความเชื่อถือได้มาจากอะไร ก็มาจากสัจจะ สัจจะก็คือคนที่คิดอย่างไร พูดอย่างนั้นทำอย่างนั้น นั่นเป็นสัจจะในตัวของเขา คนเช่นนี้เวลาคิดอะไร พูดอะไร ทำอะไร จึงมีอำนาจทะลุทะลวงมาก

ลองดูอีกผังหนึ่ง

ความคิด ▸ *คำพูด* ◂ *การกระทำ = ผลลัพธ์*

ในทางตรงข้าม ถ้าคิดอย่างหนึ่งแล้วพูดอีกอย่างหนึ่ง เช่น รักแล้วทำเป็นไม่รักหรือไม่รักแล้วมาทำเป็นรัก เสแสร้งแล้วก็ประพฤติ

ไปอีกอย่างหนึ่ง พลังรวมจะเป็นเท่าไร อาจจะเป็นศูนย์หรืออาจจะบวกนิดหน่อยหรืออาจจะติดลบไปเลย ในขณะที่ขัดแย้งกันไปมาตัวเองก็เสียพลังแล้ว

ดังนั้นต้องจัดความคิด คำพูด และการกระทำให้สมดุลไปในทิศทางเดียวกันจึงจะเป็นพลังที่มีอำนาจยิ่งใหญ่ พาชีวิตไปสู่ความสำเร็จในเวลาอันสั้น ผู้นำที่ยิ่งใหญ่ล้วนเป็นผู้ที่สามารถจัดสามสิ่งนี้ให้เสริมพลังกันได้ด้วยดี จึงสามารถเหนี่ยวนำผู้คนให้คล้อยตามได้

แต่บางคนอาจพบว่า บางครั้งความจริงที่พูดออกไปอาจทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนได้ ดังนั้นควรกรองสิ่งที่จะพูดอีกชั้น

หลักการคือ "ทุกสิ่งที่พูดต้องคือความจริงจากใจทั้งหมด แต่อย่าพูดทั้งหมดของสิ่งที่อยู่ในใจ" ต้องเลือกใช้ให้เหมาะกับบุคคล เวลา สถานการณ์ และเป้าประสงค์

ความสมดุลระหว่าง
กิจกรรมกับการพักผ่อน

ในแต่ละก้าวย่างเกิดอะไรขึ้นบ้าง ในการก้าวเดินแต่ละครั้งเท้าทั้งสองข้างจะสลับกัน เราไม่สามารถที่จะก้าวเท้าทั้งสองไปพร้อมกันได้ เมื่อเท้าหนึ่งก้าวไป อีกเท้าหนึ่งจะนิ่งอยู่กับที่ นั่นหมายความว่า ความสมดุลระหว่างกิจกรรมกับการพักผ่อนจะต้องพอดีกัน ถ้ากิจกรรมและการพักผ่อนไม่สมดุลกันจะมีปัญหาทันที ถ้าทำกิจกรรมมากเกินไปจะเกิดความเครียด ร่างกายจะอ่อนล้าเจ็บป่วย แต่ถ้าพักผ่อนมากเกินไปหรือนอนมากเกินไป ร่างกายก็ทำงานไม่สะดวก อ่อนแอ ชีวิตก็ไม่เจริญก้าวหน้า

ดังนั้นกิจกรรมกับการพักผ่อนต้องสมดุลกัน

คำว่าสมดุลไม่ได้หมายความว่าจะต้องให้เวลาทุกอย่างเท่ากัน แต่หมายความว่าระดับของการใช้พลังงานในกิจกรรมและระดับการคายพลังงานในการพักผ่อนต้องพอ ๆ กัน เหมือนโลกเราเมื่อรับความร้อนจากดวงอาทิตย์มาในเวลากลางวันต้องคายออกให้หมดในเวลากลางคืนจึงจะสมดุล ชีวิตต่าง ๆ จึงจะดำรงอยู่ได้ ถ้าคายออกไม่หมดโลกจะร้อนมากขึ้น ชีวิตก็จะดำรงอยู่ไม่ได้

การพักจะกี่ชั่วโมงกี่นาทีไม่สำคัญ แต่สำคัญที่อัตราการทำงานของร่างกายและจิตใจกับอัตราการพักฟื้นของร่างกายและจิตใจต้องสมดุลกัน ถ้าวันใดมีเรื่องเครียดมากต้องเข้าสมาธิให้ลึก ถ้าเราเข้าสมาธิไม่ลึก ความเครียดนั้นก็ยังคงตกค้างอยู่ในใจเหมือนร่างกายของเราเมื่อรับพิษมา กระบวนการป้องกันตนเองในร่างกาย

จะต้องขจัดพิษให้หมด ถ้าไม่หมดพิษจะตกค้างสะสมและก่อให้เกิดปัญหานานาประการต่อไป

ดังนั้น เมื่อมีอารมณ์มากเท่าไรก็ตาม เราจะต้องพักให้ลึกมากเท่านั้น มิฉะนั้นจิตใจจะเสียศูนย์ ถ้าอารมณ์ตกค้างมาก ชีวิตจะผิดปกติ เช่นเมื่อรักมากๆ ถ้าพักไม่มากพอ รักก็จะกลายเป็นหลง หรือจากโกรธก็กลายเป็นเกลียด

ดังนั้น จิตใจควรเป็นอิสระจากอารมณ์ด้วยการพักฟื้น ยิ่งมีภาระต้องรับผิดชอบมาก ต้องจัดเวลาและเทคนิคเข้าสมาธิให้ลึก หาไม่ชีวิตจิตใจจะเสียศูนย์ได้ง่าย

เมื่อทำได้เช่นนี้ กิจกรรมจะมีค่าสม่ำเสมอพอๆ กับความสงบสุขอย่างมั่นคงทางจิตใจ

ความสมดุลระหว่าง
พฤติกรรม ผลต่อเนื่อง และผลสะท้อนกลับ

แม้มนุษย์จะต้องการหรือไม่ พฤติกรรมผลต่อเนื่องและผลสะท้อนกลับของการกระทำใดๆ ย่อมเท่ากันอยู่แล้ว นี่เป็นกฎธรรมชาติ ซึ่งหากใครเข้าใจและบริหารให้ดีย่อมได้ประโยชน์มหาศาลจากกฎนี้

ธรรมชาติทั้งปวงคือพลังงาน พลังงานที่เกาะกุมกันเสถียรระดับหนึ่งแล้วก็เป็นวัตถุ พลังงานที่ไม่เสถียรและแล่นไปบ้าง แผ่ไปบ้าง ส่องไปบ้าง ก็เป็นพลังรูปแบบต่างๆ

ชีวิตคือศูนย์รวมพลังงานที่ยิ่งใหญ่อีกก้อนหนึ่งในธรรมชาติ เมื่อชีวิตคือกลุ่มก้อนพลังงาน ทุกพฤติกรรมของมนุษย์จึงคือกลไกพลังงาน

ก็พลังงานนั้นย่อมแปรสภาพไปได้อย่างต่อเนื่องไม่สิ้นสุดหรือจนกว่าจะครบวงจร เช่นแม่เหล็กทำให้เกิดกระแสไฟฟ้า ไฟฟ้าเมื่อเกิดแล้วก็จะแล่นไปอย่างต่อเนื่องไม่สิ้นสุดหรือจนกว่าจะครบวงจร

พฤติกรรมก็เช่นกัน เมื่อกระทำแล้วก็จะมีผลกระจายไปต่อเนื่องไม่สิ้นสุดหรือจนกว่าจะครบวงจรคือกลับมาหาต้นกำเนิด

หากใครคนใดคนหนึ่งยิ้มอย่างสดใสและบริสุทธิ์ก็จะยังความแช่มชื่นให้คนที่พบเห็น คนที่เห็นเมื่อแช่มชื่นแล้วก็จะอารมณ์ดีวันนั้นก็จะใจดีกับคนอื่นๆ ต่อไป คนที่ได้รับพลังนั้นต่อไปก็จะทำกิจการงานด้วยดี เจรจาความได้ง่ายและเป็นกันเอง และอื่นๆ ต่อ

เนื่องไปไม่สิ้นสุดหรือจนกว่าจะครบวงจร คือมีคนในกระบวนการนั้นมายิ้มหวานด้วยความจริงใจต่อผู้ให้กำเนิดยิ้มคนแรก

ในทำนองตรงข้าม หากใครเริ่มโกรธและเกรี้ยวกราด พลังแห่งความโกรธก็จะมุ่งทำลายล้างสิ่งของหรือผู้คนรอบข้าง ผู้คนที่เสียหายก็จะกลายเป็นคนกระด้างและทำต่อคนอื่นต่อไป คนที่ถูกทำต่อก็จะกร้าวยิ่งขึ้นและทำกับคนอื่นต่อไปไม่สิ้นสุดหรือจนกว่าจะครบวงจร คือกลับมาทำลายคนเริ่มโกรธและเกรี้ยวกราดคนแรก

นั่นคือวงจรพลังงานซึ่งธรรมชาติส่วนใหญ่จะตั้งอยู่บนระบบนี้

เมื่อทราบดังนี้แล้ว ก็จะสามารถใช้วงจรพลังงานนี้ให้เกิดประโยชน์ได้

ถ้าเราอยากได้สิ่งใด อยากให้สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร ก็สร้างสิ่งนั้นให้เข้มข้น แผ่พลังเข้าไปให้เข้มข้น ผลต่อเนื่องก็จะกระจายไปกว้างใหญ่ ผลสะท้อนกลับมาจนครบวงจรก็จะเต็มที่

เช่นอยากได้ความจริงใจก็ต้องจริงใจต่อคนอื่นจริงๆ ในที่สุดก็จะแวดล้อมด้วยคนจริงใจ ความจริงใจก็สะท้อนย้อนกลับมาให้ผลมากมาย

หากอยากถูกหลอกก็จงโกหกกะล่อนปลิ้นปล้อนเข้าไว้ ไม่นานเดี๋ยวตัวเองก็จะหลอกตัวเอง คนอื่นก็จะมาช่วยหลอกลวงจนสมใจ

อยากร่ำรวยก็จงเกื้อกูลผู้อื่นด้วยทรัพย์สินเงินทองให้มาก

อยากยากจนก็จงโกงเขา เอาเปรียบให้มาก

อยากมีปัญญาดีก็จงใช้ปัญญาและให้ปัญญาแก่ผู้อื่นให้มาก

อยากโง่งมงายก็จงหวงความรู้ ใช้ความรู้ข่มกัน เอาชนะคะคานกันด้วยความคิดอันเป็นแค่เงาของความจริงเข้าไว้ เดี๋ยวก็โง่ได้ที่

อยากสูงส่งก็จงอ่อนโยนและให้เกียรติผู้อื่นให้มาก

อยากตกต่ำก็จงเหยียดหยามผู้อื่นเรื่อยๆ เดี๋ยวก็ตกต่ำได้ดังประสงค์

หากอยากเป็นสุขก็จงยังผู้คนรอบข้างให้เป็นสุข อย่าหยิบยื่นทุกข์ให้แก่กัน

หากอยากเป็นทุกข์ก็จงสร้างทุกข์หยิบยื่นให้กัน ไม่ทันไรก็จะทุกข์ได้ระทมใจนักแล

อยากยิ่งใหญ่ก็จงสร้างความยิ่งใหญ่ให้ผู้อื่นและวางตนในฐานะอันเหมาะสม ก็จะใหญ่ยิ่งเหนือผู้ยิ่งใหญ่ที่ตนสร้างขึ้น เพราะผู้สร้างย่อมเหนือสิ่งที่ถูกสร้างอยู่แล้ว

หากอยากย่อยยับก็จงอิจฉาริษยากลั่นแกล้ง สร้างศัตรูทางความคิด วาจา อารมณ์ อาคม หรือสังคมเข้าไว้ เดี๋ยวก็ย่อยยับได้อย่างที่อยากให้คนอื่นเป็น

นี่คือการใช้ระบบดุลยภาพของพฤติกรรม ผลต่อเนื่อง และผลสะท้อนกลับให้เป็นประโยชน์ เมื่อทำจนชำนาญแล้วก็จะเป็นดั่งนักมายากลที่เนรมิตอะไรก็ได้ แม้ใช้เวลามากหน่อยแต่ได้แน่ๆ

ความสมดุลระหว่าง
การรับและการให้

ความสัมพันธ์ใดๆ ก็ตามจะตั้งมั่นอยู่ได้ก็ด้วยมีดุลยภาพระหว่างการให้และการรับ

หากให้โดยไม่รับ ก็จะให้ได้ไม่กี่ครั้งก็หมด ไม่มีอะไรจะให้ และก็ไม่ได้ช่วยให้คนที่รับไปแล้วดีขึ้น

หรือหากรับโดยไม่ให้ ก็จะติดหนี้บุญคุณ ซึ่งเป็นหนี้ชนิดหนึ่งที่ต้องชดใช้เช่นกัน หากยังไม่ใช้ ทำอะไรก็จะติดขัด หากเบี้ยวโกงไปเลยก็จะตกต่ำ ไม่รุ่งเรือง

ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่จรรโลงความเจริญจะต้องมีทั้งระบบการให้และการรับซึ่งกันและกันอย่างสมดุลจึงจะดี

ความสมดุลแห่งการให้และการรับนั้นมิใช่ว่าใครให้อะไรมาเท่าไรจะต้องชดใช้คืนสิ่งนั้นเท่านั้น เช่นพ่อแม่ให้ชีวิตมาก็ไม่จำต้องคืนชีวิตให้พ่อแม่ แต่ต้องให้สิ่งที่มีคุณค่าระดับเดียวกันหรือสูงกว่า

เช่นพ่อแม่ให้ชีวิตมา แล้วใช้ชีวิตนี้สร้างความเจริญงอกงามดั่งที่พ่อแม่ปรารถนาและเลี้ยงดูชีวิตพ่อแม่ด้วยดีด้วยความเคารพและให้เกียรติตลอดไป เช่นนี้ก็เป็นการชดใช้สิ่งที่มีคุณค่าระดับเดียวกัน

แต่หากสามารถให้สิ่งที่มีคุณค่าสูงกว่า เช่นพ่อแม่ให้ชีวิตมาแต่เราให้ความสุข ให้ธรรมะจนพ่อแม่มีสภาวะจิตใจที่สูงส่งขึ้น อย่างนี้เรียกว่าให้สิ่งที่มีค่ายิ่งกว่า หากทำได้ดังนี้นอกจากจะทดแทนคุณได้หมด พ่อแม่ก็จะกลายมาเป็นลูกหนี้บุญคุณบ้าง

เมื่อพ่อแม่ให้ลูก ลูกให้พ่อแม่ แล้วพ่อแม่ก็เห็นในคุณความดีและให้ลูกยิ่งขึ้นไป ลูกก็ให้พ่อแม่มากยิ่งๆ ขึ้นไป จึงเกิดวงจรการพัฒนาร่วมกัน พากันไปสู่ความเจริญอย่างยิ่ง เสมือนยานหมุนที่ทะยานขึ้นสู่ที่สูงอย่างรวดเร็ว เจริญทั้งพ่อแม่และลูก

แต่หากพ่อแม่ให้ลูก ลูกไม่ให้กลับ ลูกก็ต้องไปสูญเสียกับรุ่นลูกของตน(หลานของพ่อแม่) และทุกรุ่นก็จะต้องสูญเสียต่อเนื่องไปโดยไม่มีอะไรย้อนกลับ เหมือนน้ำที่ไหลลงสู่ที่ต่ำไปรวมกันที่มหาสมุทร จนกว่าจะเจอทุกข์ร้อนแผดเผาจึงจะสำนึกในบุญคุณของพ่อแม่และมีน้ำใจตอบบ้าง เช่นเดียวกับน้ำทะเลที่ถูกแสงแดดแผดเผาก็จะระเหยกลายเป็นไอและกลั่นออกมาเป็นหยาดฝนชะโลมดินบ้าง

นั่นคือระหว่างพ่อแม่ลูก

ระหว่างสามีภรรยาก็เช่นกัน การให้และรับก็ต้องสมดุลกันทั้งความจริงใจ ความจริงจัง ความซื่อสัตย์ การให้เกียรติ และความมีส่วนร่วม จะได้เจริญและเป็นสุขร่วมกัน

ระหว่างครูอาจารย์และศิษย์ก็เช่นกัน ในขณะที่อาจารย์ให้วิชาและการปกปักรักษา ศิษย์ก็ให้ความเคารพ เกียรติ การปรนนิบัติและการประกาศเกียรติคุณ เมื่อทำดังนี้ก็ต่างฝ่ายต่างเจริญทั้งคู่

ระหว่างเจ้านายและลูกน้องก็เช่นกัน ขณะที่เจ้านายให้งานให้โอกาส ให้ทรัพย์ ให้ตำแหน่ง ลูกน้องก็ให้ความรับผิดชอบ ความซื่อตรง เกียรติยศ และการสร้างสรรค์พัฒนา อย่างนี้ก็เจริญทั้งคู่

เมื่อทำได้ดังนี้ จักรแห่งความเจริญของชีวิตเริ่มหมุนแล้ว

ความสมดุลระหว่าง ความรู้และความสำเร็จ

ธรรมชาตินั้นไร้ขอบเขตหาประมาณมิได้ ทั้งโดยปริมาณ โดยคุณภาพ และโดยกาลเวลา การจะรู้ธรรมชาติอันไร้ขอบเขตนั้น ทำได้สองประการคือ

หนึ่ง เรียนรู้ไปทีละอย่าง ซึ่งต้องใช้เวลาเรียนรู้อันไร้ขอบเขตประมาณมิได้เช่นกัน

สอง ทำจิตให้ไร้ขอบเขตดั่งธรรมชาติแล้วรู้ทีเดียว แต่กว่าจะฝึกจิตได้ดังนั้น ก็ต้องใช้เวลาฝึกจิตอันไร้ขอบเขตประมาณมิได้เช่นกัน

ดังนั้น หากจะรอให้รู้ทุกอย่างแล้วจึงทำ ชาตินี้ทั้งชาติก็ไม่ได้ทำ เกิดมาอีกกี่ชาติก็ยังทำไม่ได้ ไม่เกิดมาเลยจะเข้าท่ากว่า

เมื่อเกิดมาแล้วควรได้ไต่ระดับวิวัฒนาการให้สูงขึ้นบ้างและไม่ควรตกระดับวิวัฒนาการกลับไปเป็นลิงหรือหมูหมากาไก่อีกเป็นอันขาด

ดังนั้น เมื่อต้องไต่ระดับให้สำเร็จ ก็ต้องรู้เป้าหมายและวิถีและวิธีพัฒนาชีวิตให้ชัดเจนจะได้ไม่ตกร่องลงหลุมตายไปเสียก่อน

ดังนั้น ความรู้แห่งความสำเร็จที่ควรรู้คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับชีวิตและการดำรงชีพในแต่ละยุคสมัย 2) ความรู้ในปรากฏการณ์และกฎเกณฑ์แห่งธรรมชาติที่ชีวิตดำรงอยู่ 3) ความรู้ในการสร้างความสำเร็จอันควรที่ชีวิตปรารถนา 4) ความรู้ในการพัฒนายกระดับตนให้สูงส่ง

นี่คือสิ่งที่ควรรู้ หากรู้อย่างพอดีกับที่ต้องสำเร็จและพัฒนาได้แล้วไซร้ ก็จะใช้ชีวิตอย่างผู้เชี่ยวชาญ

แต่หากไม่รู้แม้ในสิ่งที่ต้องสำเร็จ ก็จะสำเร็จได้ยากหรือไม่ได้เลย และแม้สำเร็จก็มักได้ไม่คุ้มเสีย

หากสำเร็จโดยไม่รู้ ก็จะไม่เข้าใจและไม่ตระหนักในคุณค่าแห่งความสำเร็จและจะรักษาหรือพัฒนาต่อไม่ได้

ดังนั้น รู้กับสำเร็จต้องสมดุลกัน

จำเป็นต้องรู้ก่อนจึงสำเร็จไหม

ไม่จำเป็น

รู้ก่อนแล้วทำให้สำเร็จก็ได้

สำเร็จก่อนแล้วค่อยรู้ก็ได้

หรือรู้ไปสำเร็จไปก็ยิ่งดี คือเรียนรู้ไปในขณะที่เพียรสร้างความสำเร็จไป ในขณะที่พยายามทำให้สำเร็จอยู่นั้นก็เรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

ถ้าทำได้เช่นนี้ ไม่ต้องเสียเวลาแบกขยะความรู้อันไม่จำเป็นและไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ และไม่ต้องสำเร็จแบบลองผิดลองถูกหรือสำเร็จอย่างงู ๆ ปลา ๆ จะทำอะไรก็ให้สำเร็จเป็นเรื่องเป็นราว เพราะรู้จริงในสิ่งที่สำเร็จและสำเร็จจริงในสิ่งที่รู้ ก็จะเป็นการประหยัดอายุขัยของชีวิต ประหยัดทรัพย์ ประหยัดพลังงาน และประหยัดหน่วยความจำในสมองเพื่อไปเรียนรู้และสร้างความสำเร็จได้อีกมากมาย

ความสมดุลระหว่าง
ผู้รู้ สิ่งที่ถูกรู้
และความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสอง

จิตคือผู้รู้หรือผู้เห็น จิตที่สมบูรณ์นั้นจะรู้ทั้งสามส่วนพร้อมกันคือ รู้ตัวเองด้วย (สติสัมปชัญญะ) รู้สิ่งที่ถูกรู้ด้วย (สติปัญญา) และรู้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้รู้กับสิ่งที่ถูกรู้ อันได้แก่ ความรู้สึก ความทรงจำ ความรู้ ความปรารถนาด้วย (สติฌาณะ)

ถ้าจิตรู้ทั้งสามส่วนพร้อมๆ กัน ชีวิตจะไม่เสียศูนย์ คนๆ นั้นจะไม่เสียอารมณ์เลย

ถ้าไม่รู้ตัวเอง เพราะไหลไปกับความรู้ในสิ่งที่ถูกรู้ จิตเสียศูนย์แน่นอน

แต่ถ้ารู้แต่ตัวเอง จมอยู่กับตัวเอง ไม่ยอมรับรู้สิ่งอื่นก็จะกลายเป็นคนที่เก็บตัว บ้าตัวเอง มีทิฐิมานะชอบจะอยู่กับตัวเองเรื่อยไป เข้ากับใครไม่ได้

และถ้าไม่รู้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวเองกับสิ่งที่ถูกรู้ ไปหลงอารมณ์กับความทรงจำ ก็จะกลายเป็นพวกเสพกินสุนทรีย์อุดมการณ์เพ้อฝันในอุดมคติ เพลิดเพลินกับจินตนาการอันเพริศพริ้งที่ไม่เป็นจริง เสพความฝันไปวัน ๆ

จิตที่สมบูรณ์จึงต้องรู้ทั้งสามส่วน จิตจะต้องรู้จิตเองด้วย จิตจะต้องรู้สิ่งที่ถูกรู้ด้วย จิตจะต้องรู้ความสัมพันธ์ระหว่างจิตกับสิ่งที่ถูกรู้ด้วย

ดังนั้น ในกิจกรรมใดๆ ของชีวิตใดก็ตาม ถ้ารู้สึกว่ามันเริ่มไหลไปกับสิ่งเร้าจนเสียศูนย์แล้ว จะต้องหยุดกิจกรรมนั้นหรือภารกิจนั้น แล้วหันมองตัวเอง ปรับศูนย์ใหม่ ตั้งหลักใหม่ เช่น ถ้าดูละครบ่อยๆ วันไหนไม่ได้ดูแล้วรู้สึกหงุดหงิด แสดงว่าจิตตกเป็นทาสของละคร อ่อนแอ ต้องปลดปล่อยจิตให้เป็นอิสระ

ลักษณะของจิตที่ยิ่งใหญ่มันเป็นอิสระจากทุกอย่าง คำว่าอิสระแปลว่ายิ่งใหญ่ คือความพร้อมเสมอสำหรับทุกอย่าง หากเคยติดบุหรี่แต่จิตยิ่งใหญ่กว่าบุหรี่ก็จะเลิกสูบได้ทันที แต่ถ้าจิตอ่อนแอกว่าบุหรี่ก็จะทิ้งมันไม่ได้หรือเลิกสูบบุหรี่ไม่ได้ เหมือนการดูละครทีวี การเสพกาม การรับประทาน ก็เช่นกัน

ดังนั้น คนที่จะยิ่งใหญ่ได้ต้องฝึกจิตให้ยิ่งใหญ่ รู้ทั้งสามส่วนพร้อมๆ กัน กิจกรรมทั้งหลายในชีวิตควรเป็นไปเพื่อพัฒนาความสมดุลระหว่างผู้รู้กับสิ่งที่ถูกรู้และความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองเสมอ เมื่อทำได้ดังนี้ จิตใจจะทรงดุล ทรงพลัง และทรงสุขมาก

ความสมดุลระหว่าง
ความเก่ง ความดี และความมีประโยชน์

คุณสมบัติสามประการที่ผู้ประสบความสำเร็จล้วนจัดให้สมดุลกันดีคือ ความเก่ง ความดี และความเป็นคนมีประโยชน์

สามคุณสมบัตินี้หากอยู่ตามลำพังอาจเป็นภัยได้ คือ

หากเก่งแต่ไม่ดีและไม่มีประโยชน์ คือตัวอันตรายที่น่ากลัว ผู้คนจะหวาดระแวง แม้ได้ตำแหน่งคนก็จะหาทางบ่อนทำลาย

คนดีแต่ไม่เก่งและไม่มีประโยชน์ก็จะน่ารำคาญ แม้ได้ตำแหน่งคนก็จะกระแนะกระแหนและเอาเปรียบ ทำให้เสียงานเสียการได้

หากมีประโยชน์แต่ไม่เก่งและไม่ดี ก็จะน่าอึดอัด ผู้คนจะทนอยู่ด้วยเพียงเพื่อประโยชน์ ไม่มีความจริงใจด้วย พอหมดประโยชน์หรือได้ประโยชน์จากที่อื่นมากกว่า ก็จะจากไปและอาจเนรคุณได้โดยง่าย

แต่หากเป็นทั้งคนเก่ง คนดี และมีประโยชน์ คือใช้ความเก่งของตนสร้างประโยชน์สุขทุกฝ่ายด้วยความเป็นธรรม ก็จะเป็นที่รักเคารพ เกรงขาม และได้รับความภักดีจากบริวาร

ดังนั้น อยากเป็นคนมีค่าแท้จริง รักษาตนได้ สร้างสรรค์ส่วนรวมดี ต้องทำตนให้เก่ง ดี และมีประโยชน์เสมอ

ความสมดุลระหว่าง
อดีต ปัจจุบัน และอนาคต

อดีตนั้นคือรากเหง้าแห่งปัจจุบัน

ปัจจุบันดั่งลำต้น

อนาคตคือยอดและกิ่งก้านที่แผ่ไปทั้งหลาย

หากหลงแต่อดีต อนุรักษ์ตะพึด ก็เป็นได้แค่พืชมีหัวที่รากดั่งเผือกมัน

หากหลงแต่ปัจจุบัน เมาปัจจุบัน ไม่สนใจอดีต ไม่มีแผนสำหรับอนาคต เป็นอยู่ไปเรื่อยๆ ก็เป็นเหมือนพวกไม้เลื้อย ลำต้นยาว รากสั้น อ่อนแอ เจออะไรก็เกาะพันไปทั่ว เป็นพวกต้องพึ่งพาอาศัย

หากหลงแต่อนาคตก็เป็นพวกชูแต่ยอดไม่มีต้น รากไม่โตเช่นหญ้า

หากบำรุงเสริมส่งทั้งราก ลำต้น และยอดกิ่งก้านด้วยดีก็จะเหมือนกับไม้ยืนต้น ไม้ยืนต้นนั้นรากหยั่งลงดินเท่าใด ต้นก็จะงอกงามขึ้นไปสูงเท่านั้น ยิ่งต้นทะยานไปสูง ยอดและกิ่งก้านก็แผ่ขยายได้กว้างขวางเท่ากัน และไม้เช่นนี้จะเป็นไม้ที่แข็งแรง มั่นคง เป็นอิสระ และเป็นที่พึ่งพาของสัตว์พืชน้อยใหญ่

ดังนั้น อดีต ปัจจุบัน และอนาคตเป็นสิ่งที่ต้องจัดให้สมดุลกันทั้งในส่วนตนและในครอบครัวสัมพันธ์

โดยส่วนตัว นั้น มนุษย์เมื่อเกิดมาใหม่อีกชาติหนึ่งมักจะลืมอดีตของตัวเอง มีน้อยคนที่ระลึกชาติได้ คนที่ระลึกชาติไม่ได้ก็มักไม่สามารถเอาส่วนที่ดีๆ ในอดีตมาใช้ในปัจจุบันได้เต็มที่ เหมือน

คนมีต้นทุนแต่ไม่อาจเบิกมาใช้ได้ ผิดกับคนที่ระลึกชาติได้เขาจะสามารถนำคุณค่าและพลังมหาศาลในอดีตมาใช้ในปัจจุบันได้ ไม่ต้องมาเริ่มต้นใหม่ ไม่ต้องเรียนรู้ใหม่ เรียกว่ามีพรสวรรค์พิเศษ

พระพุทธเจ้าจึงทรงสอนให้ระลึกชาติ ระลึกเพื่ออะไร เพื่อที่จะเอาพลังเก่าๆ มาใช้สร้างปัจจุบันให้ดีที่สุด จากนั้นจึงจะสานสร้างอนาคตให้สมบูรณ์ได้ ใครก็ตามที่ทำอดีต ปัจจุบัน และอนาคตให้เป็นเส้นตรงอันเดียวกันได้ จะประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต

คนที่มีอดีต ปัจจุบัน และอนาคตเป็นเส้นตรงอันเดียวกันไปสู่ทิศทางอันประเสริฐ ผู้นั้นจะประสบความสำเร็จอันยอดเยี่ยม

ดังนั้นเป็นหน้าที่ของตัวทุกคนที่จะต้องระลึกรู้จักตัวตนเองเพื่อที่จะนำพลังอดีตในจิตใต้สำนึกมาใช้ทำปัจจุบันให้สมบูรณ์และพัฒนาอนาคตให้ยิ่งใหญ่สืบไป

โดยครอบครัวสัมพันธ์ นั้น พ่อแม่และบรรพชนคืออดีตหรือรากเหง้า สามีภรรยาคือปัจจุบันหรือลำต้น ลูกหลานบริวารคืออนาคตหรือยอด

ครอบครัวสัมพันธ์ที่ดีต้องดูแลทั้งพ่อแม่บรรพชน สามีภรรยาและลูกหลานบริวารให้สมดุลกัน ครอบครัวจึงจะงอกงามตระหง่านและยั่งยืน

หากดูแลแต่พ่อแม่ ไม่ดูแลสามีภรรยาลูก รากก็จะโตแต่ต้นพิการ ยอดแกร็น

หากดูแลสามีภรรยา ไม่ดูแลพ่อแม่ก็โตไม่ไกล เพราะรากอาจแห้งพิการ

หากดูแลแต่ลูก ไม่ดูแลพ่อแม่หรือสามีภรรยา ยอดหรือเด็กๆ ก็จะหงิกงอเสียผู้เสียคนไปเพราะขาดรากเหง้าเสริม ขาดลำต้นส่ง

สู่ความเจริญ

หากทำอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ให้เป็นเส้นตรงเดียวกันได้แล้ว จะควบชีวิตเหมือนขี่ยานอวกาศบนสนามเวลาอย่างสนุกสนาน

ความสมดุลระหว่าง
การมองโลกในแง่ดี แง่ร้าย และแง่เป็นกลาง

คนเป็นจำนวนมากชอบปรุงแต่งจิตให้มองแต่ด้านดีของผู้คนหรือสรรพสิ่ง ทั้งๆ ที่ทุกสิ่งมีความไม่ดีเป็นลักษณะอยู่ด้วย ยามพบความไม่ดีของสิ่งนั้นจึงผิดหวัง ร้อยทั้งร้อยของความผิดหวังเพราะตั้งความหวังไว้ผิด เพราะหลอกตัวเองพยายามจะดูแต่ด้านดีที่ตนต้องการเท่านั้น ไม่มองโลกในความเป็นจริง

การมองโลกในแง่ดีด้านเดียวจึงเป็นเหตุแห่งความเพ้อเจ้อหลงใหล เป็นการหลอกตัวเองด้วยความอยากของตน นักธุรกิจที่ขาดทุนย่อยยับก็เพราะถูกความคิดด้านดีด้านเดียวหลอกเอา

หรือหากมองโลกแง่ร้ายมากไปก็เป็นการหลอนตัวเอง จะทำให้เกิดความขยาด ขลาดกลัว หวาดผวา หัวหด กล่าวโทษป้ายสีกันไปทั่ว ทั้งๆ ที่ทุกสิ่งก็มีความดีและประโยชน์อยู่ในตัวมันทั้งสิ้น พวกที่ขี้เกียจขี้ขลาดทั้งหลายล้วนเป็นพวกถูกทัศนะคติที่ชั่วร้ายหลอนเอาจนจิตเอียงกะเท่เร่

หากมองโลกในแง่เป็นกลาง เห็นทั้งดีทั้งชั่วพร้อมๆ กันก็จะเห็นทุกอย่างเป็นธรรมดาๆ อะไรๆ ก็ธรรมดา ดังนั้นก็ไม่จำเป็นต้องทำอะไรเพื่ออะไรเลย ถ้าอยู่ในฐานะอรหันต์ก็จัดว่าดีมาก แต่หากอยู่ในฐานะปุถุชนก็จะหมดแรงจูงใจ ไม่พัฒนาทั้งๆ ที่ยังต้องพัฒนา

ดังนั้น การใช้ชีวิตในท่ามกลางโลกแห่งไตรคุณที่มีทั้งความดี ความชั่ว และความเป็นกลางนั้น ต้องเห็นทั้งสามส่วนแห่งสัจจะนั้น

ในทุกสิ่งเสมอ ปัญญาจึงจะรอบด้าน ดำเนินชีวิตอย่างไม่หลง

เมื่อใดก็ตามที่เริ่มหลงใหล จงรู้ว่าถูกความคิดด้านดีด้านเดียวหลอกเอาแล้ว ก็ต้องเอาด้านไม่ดีและเป็นกลางมาจับ เช่น หากหลงในบุคคลที่สวยหล่อหรือสูงส่งก็พิจารณาอึหรือตดของเขาดูก็จะพบว่าเหม็นครือๆ กันกับตน แล้วกำกับด้วยทัศนะที่เป็นกลางคือ ทุกคนมีบางอย่างดีบางอย่างไม่ดี สิ่งที่ดีก็มีทั้งคุณทั้งโทษ สิ่งไม่ดีก็มีทั้งคุณทั้งโทษ แต่ไม่ว่าจะมีคุณหรือโทษอย่างไรก็ธรรมดา ดังนั้น หากจะปฏิสัมพันธ์กันก็ต้องเข้าใจความธรรมดา จึงจะบริหารความสัมพันธ์นั้นอย่างปกติ อะไรที่ปกติก็จะยั่งยืน

หรือหากเมื่อใดมองโลกในแง่ร้ายจนหวาดผวาเสียวสะดุ้งอยู่เป็นนิตย์ก็จงรู้ว่าถูกจิตปรุงแต่ง สร้างนิยายหลอนเอาแล้ว เมื่อทัศนคติร้ายเพ่งสิ่งใดว่าชั่วก็จงหาความดีของสิ่งนั้นให้พบ หากไม่พบความดีเลย ก็หาประโยชน์จากความชั่วร้ายนั้นให้ได้ แม้แต่โจรยังมีประโยชน์ ถ้าเรารู้จักใช้โจรปราบโจร ไม่มีใครอีกแล้วในโลกนี้ที่จะล้างโจรได้ดีกว่าโจรเอง จากนั้นก็กำกับด้วยความเป็นกลาง มีคุณแค่ไหนโทษแค่ไหนก็ธรรมดาตามธรรมชาติ ก็จัดการอย่างเป็นอิสระอย่างที่ควรจัดการ

หากไม่เป็นกลางจะไม่อิสระ เมื่อไม่อิสระจะบริหารไม่ได้เต็มที่

ดังนั้นหลักการก็คือ ตั้งอยู่ในความเป็นกลางแล้วผสมส่วนดีชั่วให้สมดุล จากนั้นจึงบริหารอย่างเหนือชั้น ถ้าทำได้ โลกทั้งโลกคือของเล่นที่สนุกสนานพอประมาณ

ความสมดุลระหว่าง
คู่ชีวิตกับชีวิตคู่

การเลือกคู่นั้นเป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงอย่างยิ่งของชีวิต โบราณจึงบอกว่าถ้าเลือกคู่ผิดต้องคิดจนตัวตาย ดังนั้นต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วน

ถ้าเลือกคู่แท้ที่อธิษฐานเป็นคู่ถาวร มีความสัมพันธ์นิรันดร มีรักที่ยิ่งใหญ่ชนิดยอมมอบชีวิตให้แก่กันได้ ที่อยู่ด้วยกันด้วยดีมายาวนานจนใจถึงใจ เข้าใจกันได้แม้อยู่ห่างไกลกัน ถ้าได้คู่เช่นนี้จะมีความสำเร็จในชีวิตคู่มาก เพราะไม่ต้องมาเริ่มต้นเรียนรู้ปรับตัวและสร้างสมความดีร่วมกันใหม่ แต่ถ้าเปลี่ยนคู่ไปเรื่อยๆ ก็ต้องเริ่มต้นเรียนรู้และปรับตัวกันใหม่ สะสมความดีกันใหม่ร่ำไป สำเร็จบ้างล้มเหลวบ้าง ซึ่งมักจะล้มเหลวมากกว่าสำเร็จเพราะไม่มีอภิจิตร่วมกันจึงไม่ประสบความสำเร็จยิ่งใหญ่

การเปลี่ยนคู่ทุกชาติจึงจัดเป็นความสำส่อนทางจิตวิญญาณ ซึ่งชนผู้มีปัญญายิ่งใหญ่ไม่นิยมกัน

แต่การที่จะอธิษฐานเป็นคู่แท้กับใครนั้น เป็นเรื่องใหญ่คุณอนันต์โทษมหันต์ ต้องดูให้ดี อย่าสุ่มสี่สุ่มห้าทำเป็นอันขาด อย่างน้อยที่สุดจะต้องมีจุดมุ่งหมายสูงสุดร่วมกันที่ความบริสุทธิ์

และเมื่อเป็นคู่กันแล้วจงรักษาความสัมพันธ์นิรันดรไว้ อย่าแปรปวน เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์จากบุญบารมีที่บำเพ็ญร่วมกันมา ซึ่งเป็นปัญญาในการบริหารชีวิตระดับประณีตประการหนึ่ง ครอบครัวที่จะอยู่กันได้อย่างสงบสุข ราบรื่น และสร้างสรรค์ ต้องมีความ

สมดุลกันอย่างน้อยสี่อย่างคือ มีเป้าหมายสูงสุดเสมอกัน มีความนิยมชื่นชมศรัทธาและรสนิยมเสมอกัน มีพฤติกรรมประจำวันเสมอกัน มีปัญญาเสมอกัน

หรืออย่างน้อยหากไม่เสมอกันต้องมีกลไกการปรับเข้ากันที่ดี กลไกการปรับตัวที่ดีคือต่างฝ่ายต่างเข้าใจซึ่งกันและกัน ยินดีปรับเข้าสู่สภาวะที่ดีกว่าของอีกฝ่ายหนึ่ง คือใครมีด้านใดดีกว่า อีกฝ่ายต้องยินดีปรับเข้าหา คู่ชีวิตเช่นนี้จะต่างคนต่างเป็นผู้นำในเรื่องที่ตนเด่นและเป็นผู้ตามในเรื่องที่ตนด้อยด้วยความยินดี

หากได้คู่ที่สมดุลดังนี้เป็นอย่างน้อย จึงจะสามารถบริหารชีวิตคู่ให้เป็นสุขได้

ความสมดุลระหว่าง
ความสัมพันธ์กับความลงตัว

คนบางคนมาสัมพันธ์กันแล้วมีพลังมากขึ้น คนบางหมู่มีพลังเท่าเดิม บางกลุ่มมีพลังลดลงกว่าจำนวนคน เช่น

เมื่อคน 2 คนมาสัมพันธ์กัน หากพลังรวมหรือศักยภาพรวมมากกว่าพลังของคน 2 คนแยกกันอยู่แล้วไซร้ ความสัมพันธ์นั้นเป็นสัมพันธภาพสร้างสรรค์ เมื่อรวมกันแล้วสามารถทำงานได้มากกว่าหรือยิ่งใหญ่กว่าเมื่อแยกกันอยู่

หากคน 2 คนมารวมกันแล้วพลังรวมเท่ากับสอง คือพลังเท่ากับจำนวนคนเมื่อแยกกันอยู่ อย่างนี้เสมอตัว รวมกันหรือแยกกันก็ไม่มีผลอะไร ลักษณะนี้เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่มีนัยสำคัญใดๆ

หาก 2 คนมารวมกันแล้วพลังรวมลดลงเหลือ 1.2 คน อย่างนี้ขาดทุน แยกกันอยู่ดีกว่า ขืนอยู่กันไปยิ่งสัมพันธ์กันยิ่งอ่อนแอ ขาดความเชื่อมั่น หมดความภาคภูมิไปทุกวันๆ

หรือหากคน 2 คนมาสัมพันธ์กัน แล้วพลังรวมเท่ากับ -1.5 อย่างนี้หายนะแน่ ใกล้กันเมื่อใดเป็นทะเลาะกัน ตั้งตนเป็นศัตรู มีคดีความฟ้องร้องกัน พาพวกตีกันด้วยวาจา อารมณ์ หรืออาวุธ อาฆาต จองล้างจองผลาญกันไปอีกหลายชาติ

ดังนั้น ค่าของความสัมพันธ์อยู่ที่ความลงตัว ด้วยความลงตัวจึงจะผสานพลังสัมพันธ์ให้ยิ่งใหญ่ได้

ความสัมพันธ์นั้นไม่สำคัญว่ามีมากหรือมีน้อย ที่สำคัญคือความสัมพันธ์นั้นลงตัวกันแค่ไหน หากมีความสัมพันธ์กับคนจำนวน

มากแต่หาความลงตัวใดๆ ไม่ได้ ความสัมพันธ์เช่นนั้นจะนำภัยมาให้ตลอดเวลาและจะนำไปสู่ความหายนะในที่สุด

ดังนั้นควรจัดระบบสัมพันธภาพให้ลงตัว

การจัดสัมพันธ์ให้ลงตัวนั้นทำได้โดย

1. จัดระบบเป้าหมายให้สอดคล้องกัน
2. จัดระบบปฏิบัติการให้สอดรับกัน
3. จัดระบบประโยชน์ให้เป็นธรรม
4. จัดระบบความจริงใจและความจริงจังให้เสมอกัน
5. จัดระบบอิสรภาพบุคคลและระบบสำนึกส่วนรวมให้ได้ดุลกัน
6. จัดระบบความเคารพให้เอื้อต่อการพัฒนาและการถนอมศักดิ์ศรีโดยสมควร
7. จัดระบบการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงให้สอดรับกันอย่างสร้างสรรค์

หากทำได้ดังนี้ สัมพันธภาพใดๆ ย่อมเป็นไปเพื่อการจรรโลงความเจริญและป้องกันโทษไว้ด้วยดี

ความสมดุลระหว่างใจและกาย

คนจำนวนไม่น้อยที่กายและใจทำงานไม่ประสานกลมกลืนกัน

บางครั้งใจไปก่อนกาย เรียกว่าใจไม่อยู่กับเนื้อกับตัว เที่ยวเป็นผีล่องลอยฟุ้งกระจายไปทั่ว พวกนี้สติสัมปชัญญะจะอ่อน

อีกพวกหนึ่งกายไปก่อนใจ คือกายต้องไปโน่นไปนี่ ทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ แต่ใจไม่อยากและไม่ยอมไปหรือไม่ยอมทำด้วย พวกนี้สติก็ไม่ค่อยอยู่กับเนื้อกับตัว เหมือนซากศพเดินได้ ซังกะตาย ทำไปวันๆ ไม่สำเร็จยิ่งใหญ่ใดๆ

ทั้งสองกรณีเป็นภาวะเสี่ยงแห่งชีวิต แม้ประกอบกิจก็ไม่ได้ผลสมบูรณ์ ดังนั้นจึงต้องฝึกให้กายกับใจทำงานผสานกลมกลืนกันให้ดีเพื่อประสิทธิผลสูงสุด

ทำอย่างไรเล่าจึงจะทำให้กายและใจทำงานผสานกลมกลืนกันได้ด้วยดี

การฝึกผสานกายและใจสามารถทำได้ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

1. ฝึกสติในอิริยาบถ เมื่อจะเคลื่อนไหวอวัยวะใดของร่างกายก็ให้รู้ตัวแม้ในอิริยาบถอันประณีตและปรับให้ผ่อนคลายอยู่ตลอดเวลา

2. ฝึกให้กายกับใจแยกจากกันโดยไม่แยกออกจากกันด้วยการเข้าสมาธิดำดิ่งสู่ความรู้ตัวอันเวิ้งว้างภายในจนกระทั่งเหลือแต่ใจล้วนๆ โล่งลอยอยู่

การทำให้กายและใจเป็นอิสระจากกัน จะทำให้เข้าใจธรรม

ชาติแท้ๆ ของใจและกายดี และเห็นจุดประสานระหว่างกายและใจอย่างชัดเจน

3. ฝึกแผ่ใจเข้าไปในเรือนกายเนืองๆ อาจจะแผ่ความรู้ตัวจนกระทั่งรู้ทั่วพร้อมทุกส่วนของเรือนกายในขณะเวลาเดียวกัน หรือแผ่เมตตาให้ร่างกายจนเย็นสบายไปทั้งตัว หรือแผ่ความว่างไปทั่วสรรพางค์กายจนเบาสบายปลอดจากความตึงเครียดทั้งปวง

4. ฝึกให้กายอยู่ที่ใจ คือให้อาการทางกายทั้งหลายเป็นไปตามอำนาจใจ จนกระทั่งกิริยาและปฏิกิริยาทั้งหมดเป็นไปตามการสั่งการจากใจ เมื่อทำได้เช่นนี้ สัญชาตญาณทางกายหรือปฏิกิริยาอัตโนมัติจะค่อยๆ น้อยลงๆ และอาจหายไปในที่สุด สติจะเต็มตื่นรู้มากขึ้น ประกอบกิจการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เมื่อทำได้ดังนี้ทั้งสี่ประการ กายกับใจจะทำงานสมานสัมพันธ์กันในภาวะสมดุลแล้วจะพบความมหัศจรรย์มากมายในชีวิต เช่น ความสงบสุขทั้งกายและใจ อำนาจควบคุมตนเอง การทำงานอย่างเป็นสุขและเปี่ยมประสิทธิภาพ และอิทธิฤทธิ์เบื้องต้น เป็นต้น

ความสมดุลระหว่าง
สมองซ้ายขวาและอวัยวะ

นักประสาทวิทยาพบว่าสมองซีกขวาทำหน้าที่เกี่ยวกับความรู้สึกและอารมณ์มากกว่าซีกซ้าย ขณะที่สมองซีกซ้ายทำหน้าที่ด้านการวิเคราะห์และการใช้ภาษามากกว่าสมองซีกขวา

ชีวิตที่สมบูรณ์นั้นต้องใช้ทั้งทักษะในการบริหารความคิด ข้อมูลข่าวสาร และบริหารอารมณ์

ดังนั้น สมองทั้งสองซีกต้องทำงานให้สมดุลกันจึงจะเป็นคนที่สมดุล

หากใครใช้สมองซีกใดซีกหนึ่งทำงานมากกว่าอีกซีกหนึ่ง คนนั้นจะเป็นคนที่ไม่เต็มคน เช่น

หากใช้สมองซีกขวาเป็นหลักอาจเป็นพวกสุนทรีย์จนอ่อนไหว ใจง่าย เพ้อฝัน ใช้ชีวิตไปตามอารมณ์ ถูกหลอกง่าย พบความผิดพลาดมากมาย

หรือหากใช้สมองซีกซ้ายมากกว่าซีกขวาก็จะเป็นพวกนิยมข้อมูล ชอบวิเคราะห์ ให้ความสำคัญกับตัวเลขมากกว่าจิตใจ แม้บริหารปริมาณได้แต่จะด้อยคุณภาพ แม้สำเร็จแต่ก็เป็นทุกข์ แห้งแล้ง ว้าเหว่แม้ในท่ามกลางผู้คนจำนวนมาก

ดังนั้น ชีวิตที่ดีต้องมีทั้งสองคุณสมบัติ ก็ธรรมชาติให้มาทั้งสองอย่าง ใยเล่าไม่นำมาใช้และพัฒนาให้เจริญงอกงาม

พัฒนาได้อย่างไร

พัฒนาได้ด้วยกระบวนการย้อนกลับ

ก็สมองซีกขวาจักควบคุมร่างกายและอวัยวะซีกซ้าย ส่วนสมองซีกซ้ายจักควบคุมร่างกายและอวัยวะซีกขวา ดังนั้นเพื่อออกกำลังสมองทั้งสองข้าง ก็ต้องใช้ร่างกายและอวัยวะทั้งสองด้านให้ถนัดทะมัดทะแมง อย่าไปใช้แต่ซ้ายจนเป็นคนถนัดซ้ายเอียงกะเท่เร่ หรือใช้แต่ขวาจนถนัดแต่ขวาเอียงไปอีกด้านหนึ่งเช่นกัน

พ่อแม่ให้มาสองข้างก็ควรใช้อวัยวะทั้งสองข้างให้เกิดประโยชน์จะคุ้มค่าที่แม่ปั้นมาให้

ปลายประสาททั้งหลายจะเชื่อมโยงถึงอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายทั้งซ้ายขวา ดังนั้นก็บริหารร่างกายและอวัยวะซ้ายขวาทั้งภายในและภายนอกให้ทำงานด้วยดีก็จะทำให้ประสาทตื่นตัว สมองออกกำลังดี

กำลังนั้นยิ่งออกยิ่งได้มาก

สิ่งมีชีวิตต่างกับสิ่งไร้ชีวิตประการหนึ่งคือ สิ่งมีชีวิตนั้นยิ่งใช้ยิ่งเจริญ องค์กรทั้งหลายจึงต้องจัดค่าประสบการณ์ไว้ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ทำงานมามาก แต่สิ่งไม่มีชีวิตนั้นยิ่งใช้ก็ยิ่งเสื่อม จึงต้องตั้งค่าเสื่อมราคาหักบัญชีทุกปี

ดังนั้นเมื่อเรามีชีวิต อยากจะพัฒนาชีวิตก็ต้องใช้ชีวิตให้คุ้มค่าอย่างสร้างสรรค์ คือใช้สร้างสรรค์คุณค่าต่างๆ แก่ชีวิต ครอบครัว องค์กร และสังคมด้วยดี ชีวิตก็จะเจริญงอกงาม

หากงอมืองอเท้าหรือมัวถนอมความเก่งความสามารถนั้นก็จะฝ่อหายไปในที่สุด เมื่อจะใช้ต้องไปเริ่มต้นฝึกปรือกันใหม่

การบริหารกาย อวัยวะ ประสาท สมองทั้งสองด้านโดยสมดุล นอกจากจะทำให้เป็นคนเต็มคนแล้ว ยังทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จด้วยความสามารถหลายด้านได้อย่างสบายๆ ด้วย

ความสมดุลระหว่าง
ศีล สมาธิ ปัญญา

ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นสิ่งที่ต้องจัดให้สมดุลกันจึงจะได้ประโยชน์จริง

หากรักษาศีลโดยไม่มีสมาธิและปัญญาจะเป็นเพียงผู้แบกศีลอึดอัด หนักในกมล และมักเป็นคนติดมาตรฐาน และบ่อยครั้งเผลอเอามาตรฐานศีลที่ตนแบกไปฟาดฟันดูหมิ่นผู้ที่แบกศีลน้อยกว่าตน การดูหมิ่นผู้อื่นก็เป็นการผิดศีลอันประณีตและเป็นการสร้างศัตรู จึงมักเจอความทุกข์เพราะบ้าดี

หากสร้างสมาธิแห่งความสงบสุขได้โดยสมควรจากศีลที่ตนมี ใจก็จะเป็นสุข ไม่ดิ้นรน เป็นผู้ถือศีลโดยไม่แบก แต่บางทีก็เมื่อยใจบ้างที่ต้องคอยระแวดระวังจนทำอะไรก็ไม่ได้ ข้อห้ามหยุมหยิมไปหมด พลาดแหกข้อห้ามเมื่อใด จิตจะตก เสียสมาธิ ใจก็จะเศร้าสร้อยเสียดาย กลายเป็นทุกข์อันประณีตได้

หากสร้างปัญญาด้วยฐานสมาธิที่มีอยู่ก็จะเป็นผู้เดินบนศีลโดยไม่แบกไม่ถือ ศีลเป็นเพียงทางเดินตามปกติที่สบายเท้า มิใช่นายหรือมิใช่มาตรฐานที่จะเอาไปยัดเยียดให้ใคร เป็นอิสระแท้แม้จากมาตรแห่งความดี แม้หวังดีกับใคร ถ้าวินิจฉัยแล้วว่าเขาพอเข้าใจได้ ก็จะแนะนำหนทางอันสะดวกสบายนั้นแก่เขา

ดังนั้นเมื่อมีศีล ต้องรีบใช้ศีลสร้างความสงบสุขหรือสมาธิให้บังเกิด เมื่อมีสมาธิต้องรีบสร้างปัญญาให้บังเกิด เมื่อปัญญาบังเกิด แล้วก็ใช้ปัญญาปลดปล่อยใจให้เป็นอิสระ ดำเนินชีวิตและบริหารสิ่งต่างๆ ด้วยปัญญาที่เหนือชั้น

เมื่อทำศีล สมาธิ และปัญญาให้สมดุลกันด้วยดี สิ่งดีๆ ย่อมให้ผลโดยไม่สร้างภัย แม้ใครอุตริมาสร้างภัยให้ เขาผู้นั้นจักเดือดร้อนยิ่ง

ความสมดุลระหว่าง
เป้าหมาย แผนการ และปฏิบัติการ

เป้าหมาย แผนงาน และปฏิบัติการ เป็นสามสิ่งที่ต้องจัดให้สมดุลกันเสมอ

เป้าหมายนั้นต้องสมดุลกับความเป็นไปได้และความควรจะเป็น เมื่อตั้งเป้าไว้ถูกที่หมายดีแล้วก็วางแผนและกำกับปฏิบัติการให้สมดุลกัน

หากวางแผนใหญ่โตเกินกว่าความจำเป็นเพื่อบรรลุซึ่งเป้าหมายก็เป็นการสร้างวังดักปลาหมอ หากวางแผนเล็กไปก็เหมือนเอาไซไปจับปลาฉลาม

หากปฏิบัติการบานปลายมากกว่าแผนและเป้าหมายก็เสมือนการขี่ช้างจับตั๊กแตน หากปฏิบัติการน้อยเกินกว่าที่จะบรรลุเป้าหมายก็จะเสมือนถ่ายไม่สุด อารมณ์ค้าง เห็นความสำเร็จรำไรๆ แต่ไม่ถึงสักที

หากตั้งเป้า วางแผน และจัดการให้สมดุลกันได้ดี ทุกสิ่งจะปรากฏดั่งความพอดีที่ดีพอสำหรับความสำเร็จที่คุ้มค่าเสมอ

ความสมดุลในการบริหาร
การใหญ่ รายละเอียด และอิสรภาพ

ชีวิตจิตใจของมนุษย์มักฝันหวาน หวังสูงหรือคิดการใหญ่ แต่การจะประกอบการใหญ่ให้สัมฤทธิ์ผลโดยปลอดภัยนั้นต้องบริหารรายละเอียดให้ดีด้วย เพราะเวลาคนจะพลาดมักพลาดด้วยเรื่องเล็กน้อยนั่นเอง และเวลาการใหญ่จะพังนั้นมักพังด้วยรายละเอียดเล็กน้อยนั่นเอง

ปกติขุนเขาไม่ทำให้คนหกล้ม แต่หินก้อนเล็กรายทางนั่นเองที่ทำให้คนประมาทล้มคว่ำคะมำหงาย หรือจรวดสู่ดวงดาวอาจพินาศในพริบตาด้วยรอยร้าวเพียงเล็ก ๆ ที่แท่งพลังงาน

ดังนั้นเรื่องเล็กน้อยนั่นแหละที่ทำลายการใหญ่ให้พินาศย่อยยับ

ด้วยเหตุนี้เมื่อคิดการใหญ่ต้องบริหารรายละเอียดของชีวิตและกิจการงานให้ดี จำไว้ว่าจะทำการใหญ่ต้องคุมรายละเอียดได้ ส่วนที่คุมไม่ได้คืออันตรายที่อาจนำภัยมาให้

แต่การบริหารรายละเอียดมากเกินไปก็จะทำให้จมอยู่กับเรื่องเล็กน้อยจนมักไม่เห็นผลอันยิ่งใหญ่โดยรวม เช่นคนที่แหวกว่ายอยู่ในรูตาข่ายย่อมไม่อาจเห็นข่ายทั้งปากกระนั้น ดังนั้นต้องทำใจให้เป็นอิสระจากรายละเอียดทั้งหมด แล้วจึงบริหารให้เหมาะสม

เมื่อจัดการบริหารทั้งการใหญ่ รายละเอียด และอิสรภาพให้สมดุลกันได้โดยสมควรแล้ว โลกทั้งโลกไม่มีอะไรยากเลย หากบริหารอย่างตั้งใจจริง

ความสมดุลระหว่าง อำนาจในตน อำนาจจากการยอมรับ และอำนาจตามตำแหน่ง

อำนาจทั้งหลายที่มนุษย์เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันมีสามฐาน คือ อำนาจในตัวเอง อำนาจจากการยอมรับ และอำนาจตามตำแหน่ง

ระบบอำนาจนี้จะต้องจัดให้สมดุล

หากมีแต่อำนาจในตน แต่เก็บตัว ก็จะไม่มีอำนาจตามตำแหน่ง แม้มีอำนาจในตัวมากแต่ทำอะไรได้น้อย

หากมีอำนาจจากการยอมรับแต่ไม่มีอำนาจในตน คนก็จะไม่เคารพ หรือไม่มีอำนาจตามตำแหน่งด้วย แม้คนจะเชื่อและปฏิบัติตามแต่ก็ปกป้องผู้ตามไม่ได้

ถ้ามีแต่อำนาจตามตำแหน่ง แต่ไม่มีอำนาจในตัวเองหรืออำนาจจากการยอมรับ อำนาจตามตำแหน่งก็จะสูญหายไปในเวลาอันสั้น เพราะคนจะต่อต้านในที่สุด

ดังนั้นต้องบริหารอำนาจในตนเองให้เสมอกับอำนาจจากการยอมรับและอำนาจตามตำแหน่ง ระบบอำนาจจึงจะมั่นคง ทำภารกิจยากใหญ่ให้สำเร็จได้โดยง่าย

เมื่อจัดอำนาจทั้งสามแบบให้เข้าระบบดีแล้ว ชีวิตทุกขณะจะไม่เพียงแต่มีค่าอย่างเดียว แต่ยังมีคุณต่อตนและต่อโลกอย่างยิ่งใหญ่ด้วย

ความสมดุลระหว่าง
ความยินดี ความขยัน และปัญญา

ความยินดีที่ไร้ความขยันและปัญญาก็เป็นแค่ความฝันเฟื่อง

ความขยันที่ไร้ความยินดีและปัญญาก็เป็นแค่ความอึด ถึกทำไปเรื่อยๆ เหมือนวัวควาย

ปัญญาที่ไร้ความขยันและความยินดีก็เป็นพวกความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด รู้หมดแต่ทำไม่ได้ดีสักเรื่อง

ดังนั้นวิญญูชนที่เจริญย่อมจัดความยินดี ความขยัน และปัญญาให้สมดุลกัน เพราะเมื่อสามสิ่งนี้สมดุลกันเมื่อใด ความสำเร็จสุขย่อมอยู่ใกล้แค่เอื้อมคว้า

ความสมดุลระหว่าง
คุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

คุณภาพคือความพึงพอใจของผู้ใช้สิ่งนั้นๆ

ประสิทธิภาพคือความคุ้มค่า

ประสิทธิผลคือการบรรลุซึ่งเป้าหมาย

สามสิ่งนี้ต้องสมดุลกันเสมอ จึงจะเป็นจุดที่พอดีที่สุด ให้ประโยชน์สุขสูงสุด

หากเอาแต่คุณภาพ ทุ่มสร้างความสมบูรณ์แบบก็อาจไม่คุ้มค่าในโลกแห่งความเป็นจริงและศักยภาพของผู้บริโภค

หากเอาแต่ประสิทธิภาพ เน้นความคุ้มค่า รัดเข็มขัดจนกิ่วก็จะทำอะไรไม่ออก ศักยภาพการแข่งขันจะต่ำมาก

หากเอาแต่ประสิทธิผล เน้นให้สำเร็จเสร็จๆ ไป ก็มักไม่ได้คุณภาพและต้องเสียค่าใช้จ่ายมากจนอาจไม่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เป็นสามสิ่งสำคัญที่ต้องจัดให้สมดุลกันเสมอ

หากจัดระบบดุลยภาพของทั้งสามสิ่งนี้ได้ด้วยดีในชีวิต การงานและองค์กร วิถีชีวิตและงานจะเป็นรากฐานแห่งความยั่งยืนและให้ประโยชน์งอกเงยสูงสุด

ความสมดุลระหว่าง ความเข้าใจ การตัดสินใจ และความรับผิดชอบ

การที่จะบริหารชีวิต กิจการงาน หรือสังคมได้นั้น ต้องมีความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ อย่างถ่องแท้และมีอำนาจตัดสินใจในขอบข่ายความรับผิดชอบของตน

สามสิ่งนี้เป็นเครื่องมือสำคัญที่เกื้อกูลและถ่วงดุลกันในตัว หากไม่มีสามสิ่งนี้ก็จะทำอะไรไม่ได้ หรือมีตัวใดตัวหนึ่งก็ทำไม่สำเร็จ หรือมีครบแต่ไม่สมดุล ก็รังแต่จะก่อปัญหาและความลำบากใจตามมา

หลักการสำคัญคือ คนจะรับผิดชอบเรื่องใดต้องเข้าใจเรื่องนั้นอย่างถ่องแท้และมีอำนาจตัดสินใจในสิ่งที่ตนเข้าใจนั้น และเมื่อใครตัดสินใจในเรื่องใดๆ ต้องรับผิดชอบผลต่อเนื่องอันเกิดจากการตัดสินใจนั้นๆ

นั่นคือ

ความรับผิดชอบ = ความเข้าใจ = อำนาจตัดสินใจ

สำคัญอย่างยิ่งคือ สามสิ่งนี้ต้องสมดุลกันเสมอ เพราะ

หากต้องรับผิดชอบโดยไม่เข้าใจ จะเซ่อซ่าทำอะไรไม่ถูก (ต้องรีบศึกษาให้เข้าใจโดยด่วน)

หากต้องรับผิดชอบโดยไม่มีอำนาจตัดสินใจ ให้คนอื่นตัดสินใจแทนก็ไม่เป็นธรรมและอยู่ในความเสี่ยงอย่างยิ่ง (ต้องปรับระบบใหม่โดยเร็ว)

หากต้องตัดสินใจโดยไม่เข้าใจก็จะงงเป็นไก่ตาแตกและตัดสินใจพลาดได้ง่ายมาก (ต้องรีบศึกษาวิจัยให้ชัดเจน)

หากตัดสินใจโดยไม่รับผิดชอบก็จะตัดสินใจอย่างมักง่าย พอพลาดก็จะปัดความรับผิดให้ผู้อื่น สร้างความไม่เป็นธรรมและความเหนื่อยหน่ายแก่ผู้เกี่ยวข้อง และที่สำคัญระบบจะไม่ได้รับการแก้ไข พัฒนา (ต้องสร้างความกล้าให้มากกว่านี้หาไม่จะไม่ได้คนดีจริงอยู่ใกล้ตัว)

หากเข้าใจแต่ไม่ได้รับผิดชอบก็ไม่ได้ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ ความรู้นั้นเมื่อใช้นานๆ ก็จะลืมเลือนหายไปได้ เวลาจะใช้ขึ้นมาต้องไปเคาะฝุ่นเรียนกันใหม่

หรือหากเข้าใจและต้องรับผิดชอบอยู่ตามหน้าที่แต่ไม่กล้าตัดสินใจ เพราะขี้ขลาดเองหรือระบบการมอบอำนาจไม่ชัดเจนพอ หรือระบบลงโทษรุนแรงเกินไป ความรู้ที่มีอยู่ก็ไม่เกิดประโยชน์ อีกหน่อยก็จะรักษาตำแหน่งไม่ได้

ดังนั้น ควรต้องจัดทำสามสิ่งนี้ให้สมดุลกัน จึงจะทำงานกันอย่างสนุกสนาน มีต้น มีปลาย มีวงจรการพัฒนา

บุคคลใดหรือที่ใดที่จัดดุลยภาพของทั้งสามสิ่งนี้แล้ว จักเจริญอย่างรวดเร็ว

ความสมดุลในการจัดการกับ ปรากฏการณ์ องค์ประกอบ และกฎเกณฑ์

สามสิ่งนี้เชื่อมโยงกันโดยธรรมชาติอย่างสมดุล

มนุษย์มักจะขลุกอยู่กับปรากฏการณ์จนไม่เห็นองค์ประกอบแห่งปรากฏการณ์หรือเห็นไม่ครบถ้วน และคนจำนวนมากไม่เห็นกฎเกณฑ์แห่งองค์ประกอบสัมพันธ์นั้น เมื่อไม่เห็นก็ไม่สามารถบริหารสถานการณ์ได้

การตะบี้ตะบันควบคุมสถานการณ์โดยไม่จัดองค์ประกอบแห่งสถานการณ์ให้ลงตัวนั้นเป็นไปไม่ได้

และการจัดองค์ประกอบโดยไม่สอดคล้องกับกฎเกณฑ์นั้นก็เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้เช่นกัน

ออกซิเจนหนึ่งอะตอมรวมกับไฮโดรเจนสองอะตอมย่อมออกมาเป็นน้ำ จะไปเค้นน้ำโดยการรวมออกซิเจนกับเหล็กไม่ได้

กฎเกณฑ์เป็นตัวกำกับสัมพันธภาพระหว่างสรรพสิ่งหรือองค์ประกอบ

คุณสมบัติขององค์ประกอบและลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเป็นตัวสร้างปรากฏการณ์

ดังนั้นถ้าจะบริหาร สร้างสรรค์ ควบคุม หรือสลายสถานการณ์ต้องบริหารทั้งกฎเกณฑ์ องค์ประกอบ และสถานการณ์จึงจะสัมฤทธิ์ผล หาไม่จะถูกสถานการณ์ครอบงำ องค์ประกอบเรียกร้อง และกฎเกณฑ์กำกับ ถูกสาดซัดไปโดยทำอะไรไม่ได้

ความสมดุลระหว่าง
การดำเนินการ
การประเมินผล และการพัฒนา

อีกสิ่งหนึ่งซึ่งต้องจัดให้สมดุลคือ การดำเนินการ การประเมินผล และการพัฒนา

หากชีวิตดำเนินไปอย่างไม่ประเมินผลก็เหมือนกิจการที่ประกอบไปโดยไม่ประเมินรายรับรายจ่าย ซึ่งอาจขาดทุนสะสมอยู่โดยไม่รู้ตัว กว่าจะรู้ตัวก็อาจต้องล้มละลายไป ชีวิตที่ไม่ประเมินก็เช่นกัน อาจมีความเสื่อมเสียซ่อนเร้นอยู่ในวิถีชีวิตที่ดำเนินอยู่โดยไม่รู้ตัว กว่าจะรู้ก็ตายหรือสายเสียแล้ว

ดังนั้น การประเมินผลที่เกิดขึ้นโดยต่อเนื่องในทุกสิ่งที่ทำเป็นสิ่งจำเป็น เพราะหากไม่ประเมินก็ไม่มีข้อสรุป เมื่อไม่มีข้อสรุปหากผิดก็จะผิดซ้ำแล้วซ้ำเล่า และที่สำคัญหากไร้การประเมินก็จะขาดระบบการพัฒนา

การประเมินเองไม่ใช่สาระสำคัญโดยตัวมันเอง การประเมินใดๆ ที่เป็นไปเพื่อการพัฒนาจึงจะเกิดประโยชน์ หากประเมินเพื่อจับผิดตนเองหรือผู้อื่นแล้ว จะเป็นภัย หรือหากไม่ถึงเกิดภัยก็เกิดการตีรวนตนหรือคนอื่นอย่างไร้ประโยชน์ เสียเวลา เสียทรัพย์ เสียสัมพันธ์และเสียโอกาสเปล่า แท้จริงแล้ว การประเมินนั่นเองที่จะทำให้เห็นจุดดีจุดด้อยของสิ่งต่างๆ สามารถปรับแก้และพัฒนาได้

ดังนั้นการดำเนินการ การประเมิน และการพัฒนาเป็นสิ่งที่ต้องถูกสถาปนาให้สมดุลกันจึงจะบังเกิดความเจริญยิ่งใหญ่และต่อเนื่อง

ความสมดุลระหว่าง
กลยุทธ์ และสัมฤทธิ์ผลแท้จริง

มนุษย์เป็นจำนวนมากปรารถนาสิ่งหนึ่งอยู่แต่ต้องสร้างและทำอะไรมากมายเพื่อจะบรรลุซึ่งสิ่งเดียวที่มุ่งหวังนั้น เช่นต้องการความสุข แต่กว่าจะเป็นสุขได้ต้องสร้างทรัพย์ สร้างอาณาจักร สร้างพวก สร้างชื่อเสียง สร้างภาระมากมายล้นพ้น เรียกว่าได้ความสุขมาอย่างทุรเข็ญ เป็นการสร้างอาณาจักรเพียงเพื่อล้อมจับจิ้งหรีดตัวน้อย

ดังนั้น กลยุทธ์ที่ยอดเยี่ยมนั้นควรตรงสู่สัมฤทธิ์ผลมุ่งหวังสุดท้ายอย่างแม่นยำ ไม่ต้องอ้อมไปอ้อมมา เช่น หากต้องการความสุขก็ทำใจให้เป็นสุขเสียเดี๋ยวนี้ด้วยกลยุทธ์ที่แม่นยำหลากกลยุทธ์เช่น

น้อมใจสู่ความบริสุทธิ์ เมื่อใจบริสุทธ์อยู่ จะเป็นสุขอันสะอาดสดใสโดยธรรมชาติ

ทำใจให้สงบ เมื่อใจสงบอยู่ จะเป็นสุขอย่างสงัด

ทำใจให้ภาคภูมิในตน เมื่อใจภาคภูมิในตนอยู่ ความสุขย่อมผงาดกล้ามาปรากฏ

ทำใจให้ยินดี เมื่อใจยินดีในสิ่งที่มี ที่เป็น ที่ต้องทำอยู่ ความสุขก็จะมาเคลียคลอเป็นเพื่อนรักร่วมทาง และจะมี จะเป็น จะทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างดียิ่ง

นี่คือตัวอย่างของกลยุทธ์ที่นำสู่สัมฤทธิ์ผลโดยตรงโดยไม่เนิ่นช้า ซึ่งสามารถนำสู่ความสำเร็จได้โดยทันใดเดี๋ยวนี้ ไม่ใช่เดี๋ยวก่อนหรือช้าก่อน

รวมทั้งกลยุทธ์แห่งความร่ำรวย หรือแห่งความสำเร็จใด ๆ ก็ตาม เราสามารถหากลยุทธ์ที่แม่นยำนำสู่ผลโดยทันใดได้

หากมียอดกลยุทธ์ที่แม่นยำนำสู่สัมฤทธิ์ผลเช่นนี้ จะเป็นจะทำอะไรก็ได้ดังใจหมาย เป็นการทำน้อยแต่ได้ผลมาก รวดเร็วทันใจ และคุ้มค่าสูงสุด

ความสมดุลระหว่าง ภาระและความสุข

เรื่องนี้สำคัญ ภาระหน้าที่ต้องนำมาชั่งกับความสุขให้สมดุลกันอยู่เสมอ ในขณะที่เราเพิ่มภาระให้ตัวเอง ต้องไม่สูญเสียความสุข แต่ในขณะที่เราจะพัฒนาความสุข หากเราต้องเพิ่มภาระบางส่วนก็ต้องยอมรับ

นี่คือการฝึกฝนตัวเองในการรับผิดชอบต่อตนเองรับผิดชอบครอบครัว รับผิดชอบหน้าที่การงาน และรับผิดชอบสังคม

ถ้าภาระใดสร้างความสุขไปด้วยหรือนำมาซึ่งความสุขในที่สุดเราก็ควรยอมรับ แต่ถ้าภาระใดไม่มีความสุข และไม่อาจก่อให้เกิดความสุขใดๆ ได้ก็ไม่ควรยอมรับ ขืนยอมรับไปจะขมขื่นใจตลอดเวลาที่ทำและจะทำได้ไม่ดี จึงต้องประมาณให้ดี มิฉะนั้นจะเสียใจภายหลัง

ดังนั้นทำทุกอย่างเพื่อความสุขที่แท้อย่างยั่งยืนและจงเป็นสุขในสิ่งที่ทำเสมอ

เมื่อรับผิดชอบภาระอย่างเป็นสุข และเป็นสุขในภารกิจอันดีที่ทำนั้น ความสัมพันธ์แห่งชีวิตและภารกิจจะมีค่าและความหมายยิ่งนัก

ความสมดุลระหว่าง
สิ่งที่ดีที่สุด
สิ่งที่เหมาะสมที่สุด
และสิ่งที่เป็นไปได้มากที่สุด

สิ่งที่ดีที่สุดอาจจะไม่ได้ประโยชน์สูงสุดเสมอไปถ้ามันไม่เหมาะสม และถึงแม้ว่ามีความเหมาะสมอยู่ แต่ถ้ายังเป็นไปไม่ได้ประโยชน์ก็จะยังไม่เกิด

สามส่วนนี้เราต้องพิจารณาให้มันไปด้วยกันได้ คือดีที่สุดเท่าที่เป็นไปได้มากที่สุด และเหมาะสมที่สุด นั่นคือสิ่งที่จะต้องเลือกให้แก่ชีวิตและภารกิจทันที ไม่ใช่ไปเพ้อเจ้อกับสิ่งที่ดีที่สุดโดยที่มันไม่เหมาะสม เพราะแม้ได้มาก็มีปัญหามากมาย หรือที่ดีและเหมาะสมแต่เป็นไปไม่ได้ ก็ควรรอไปก่อนและสร้างองค์ประกอบรอรับสิ่งนั้นให้พร้อม ไม่ควรเร่งร้อน มิเช่นนั้นชีวิตจะไปวาดหวังกับสิ่งที่ดีที่สุดที่ยังเป็นไปไม่ได้ซึ่งจะทำให้ใจเศร้าและไม่สมหวัง

ดังนั้น เราจะต้องปรับความสมดุลระหว่างสิ่งที่ดีที่สุด ที่เหมาะสมที่สุด และเป็นไปได้ที่สุด โดยตั้งเป้าสูงสุดไว้ที่สิ่งดีที่สุดเหมาะสมที่สุดและเป็นไปได้มากที่สุด เมื่อทำได้ดังนี้ทุกขณะ การดำเนินชีวิตจะเป็นไปเพื่อความสำเร็จและประสบความสำเร็จได้จริงโดยลำดับ

ความสมดุลระหว่าง
ความคิดกับความสงบ

ไม่มีอะไรอีกแล้วในโลกนี้ที่จะหลอกมนุษย์และทำให้มนุษย์เหนื่อยยากได้มากเท่าความคิดของมนุษย์เอง

ความคิดนั้นเป็นเขม่าในจิตเป็นภาวะของจิตที่บีบเค้นหาความรู้ หาความดี หาความสุข แต่ยิ่งหายิ่งคิดก็ดูเหมือนยิ่งมืดมิดเพราะเขม่าความคิดปิดจิตจนมืดมน

ลองเอาความคิดมาตีแผ่ดูที เชื่อว่าความคิดทั้งหมดที่คิดในหนึ่งวันมีกี่เรื่อง ความคิดทั้งหมดนั้นกี่เรื่องที่คิดถูกต้อง เฉพาะที่คิดถูกต้องนั้นมีกี่เรื่องที่เหมาะสม เฉพาะที่คิดเหมาะสมนั้นมีกี่เรื่องที่ทำได้จริง เฉพาะที่คิดแล้วทำได้จริงนั้นมีกี่เรื่องที่นำสู่เป้าหมายแท้จริงแห่งชีวิต นั่นเป็นความคิดที่พอใช้ได้ ที่เหลือเป็นขยะความคิดทั้งสิ้น

แล้วอัตราส่วนระหว่างความคิดที่ใช้ได้กับความคิดขยะเป็นเท่าใด

และทั้งความคิดที่ใช้ได้และใช้ไม่ได้นั้นสร้างอารมณ์มารัดรึงจิตใจเสียพื้นที่ความจำเพียงใด

จะเห็นได้ว่าจิตมนุษย์ถูกเขม่าความคิดและโครงข่ายอารมณ์อันเกิดแต่ความคิดรัดรึงเอาจนเป็นดั่งนักโทษ ตื่นมาก็คิดนอนแล้วยังคิดฝันไป จนความคิดเป็นนายของชีวิตไป ถ้าคิดไม่หยุดเลยแสดงว่าบ้าแล้ว อย่างน้อยก็กำลังบ้าความคิดอยู่

แท้จริงแล้ว ความคิดเป็นกลไกธรรมชาติประการหนึ่งให้

มนุษย์ใช้ ดังนั้นมนุษย์ควรเป็นนายความคิด มิใช่ให้ความคิดเป็นนาย

เพื่อไม่ให้ความคิดชักคะเย่อไปจนหลงทิศผิดทางหรือเหนื่อยยากโดยไม่จำเป็น ต้องสร้างระบบถ่วงดุลความคิดให้ได้

สิ่งที่ถ่วงดุลความคิดได้ดีที่สุดคือความสงบ เพราะเมื่อสงบแล้วคิด ความคิดจะแม่นยำมีประสิทธิภาพสูงมาก แต่ถ้าไม่สงบฟุ้งไปจะคิดเลอะเทอะไร้คุณภาพ

ดังนั้นถ้ายังไม่สงบอย่าเพิ่งคิด ถ้าจิตมันจะคิดก็คิดเพื่อสงบเท่านั้น เมื่อสงบดีแล้วค่อยส่องดูสิ่งที่ต้องพิจารณา ก็จะเกิดความคิดที่น้อยแต่แม่นยำนำสู่ประสิทธิผลดังหวัง ประหยัดพลังงาน เวลา และลดความเสี่ยงความเสียหายได้มากมาย

เมื่อทำให้ความคิดและความสงบสมดุลได้เมื่อไร นอกจากจะเป็นคนคิดอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังมีความสุขหล่อเลี้ยงใจเสมอด้วย

ความสมดุลระหว่าง
ความมี ความเป็น และความพอดี

เรื่องนี้สำคัญมาก จะมีจะเป็นอะไรก็ตาม ต้องเอาความพอดีจับดุลไว้เสมอ เพราะส่วนที่เกินพอดีนั้นจะนำมาซึ่งความเสียหาย ถึงเสียหายไม่มาก ก็ไม่ได้คุณประโยชน์เต็มที่ที่พึงได้ เช่น

หากมีทรัพย์มากเกินไป คนจะหวังพึ่งพิงไร้ความจริงใจ เมื่อไม่ได้พึ่งพิงก็จะจ้องจับผิดอย่างไม่เป็นธรรม เวียนหัวไม่น้อย หากมีทรัพย์น้อยไปก็อดอยากต้องไปพึ่งพิงผู้อื่น ไร้อิสรภาพ อึดอัดไม่น้อยเช่นกัน

หากเป็นคนดีเกินพอดีจะกลายเป็นคนหน่อมแน้มไม่เอาไหน อ่อนไหว เพ้อเจ้อ ขาดความเด็ดขาด ทำการใหญ่ไม่ได้ หากเป็นคนดีน้อยกว่าพอดีที่ควรจะเป็น ก็จะสร้างแต่ปัญหาให้ตนและคนอื่นจนเดือดร้อนเสียหายกันไปทั่ว

หากอ้วนเกินไปก็เป็นรังใหญ่ให้โรคเกาะกิน หากผอมเกินไปก็อ่อนแอเจ็บป่วย

รักมากเกินไปก็หลงใหล รักน้อยเกินไปก็ไม่จริงใจและไม่เป็นสุข

ดังนั้น จำไว้ จะมีจะเป็นอะไร ต้องสมดุลกับความพอดีเสมอ จึงจะปลอดภัยได้ประโยชน์ยิ่งใหญ่ที่เป็นไปได้

พอดีกับอะไร

พอดีกับเป้าหมายที่แท้จริง

พอดีกับภาวะ

พอดีกับฐานะ

พอดีกับคน

พอดีกับสถานการณ์

พอดีกับเวลา

พอดีกับความเป็นไปได้ที่เหมาะสม

เมื่อพอดีแล้วกลไกแห่งความดีจะหมุนเอง

ความสมดุลระหว่าง
ความเจริญ ความอุดมสมบูรณ์ และสันติสุข

สามสิ่งนี้ต้องจัดให้สมดุลกันทั้งในชีวิต ครอบครัว และสังคม เพราะหากขาดตัวใดตัวหนึ่งจะทำให้อีกสองตัวตั้งอยู่ไม่ได้

หากเจริญและเต็มไปด้วยเทคโนโลยีและเครื่องทุ่นแรงมากมาย แต่ไม่อุดมสมบูรณ์ ขาดแคลน ก็จะอดอยาก เกิดโจรผู้ร้าย ไร้สันติสุข

หากเจริญและเต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์แต่หยิ่งผยอง บ้าศักดิ์ศรี ก่อสงครามกันก็ไร้สันติสุข ทั้งความเจริญและความอุดมสมบูรณ์ก็จะอันตรธานไปในเวลาอันรวดเร็ว

หากจะเอาแต่สันติสุขไม่สนใจความเจริญหรือความอุดมสมบูรณ์ก็จะไม่ทัดเทียม เป็นผู้ถูกดูหมิ่นและถูกเอาเปรียบในโลกกว้างแห่งการแข่งขันเสรี และจะรักษาตนไม่ได้เพราะไร้ความอุดมสมบูรณ์ สันติสุขก็จะสูญหายไปอย่างง่ายดาย

ดังนั้นทั้งในชีวิตจิตใจ ในครอบครัว ในองค์กร ในสังคม และในประเทศชาติ ต้องจัดสมดุลระหว่างความเจริญ ความอุดมสมบูรณ์ และสันติสุขให้ไปด้วยกันเสมอ ก็จะเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีความแข็งแกร่งและมั่นคง พร้อมแข่งขันในโลกกว้างชนิดใครก็ทำลายไม่ได้หรือได้ยากยิ่ง

ความสมดุลระหว่าง
การสร้าง การรักษา
การพัฒนา และการสลาย

สี่สิ่งนี้พึงจัดให้สมดุลกัน การบริหารสรรพสิ่งจึงจะสมบูรณ์

เพราะหากเอาแต่สร้างๆๆๆ ไม่รักษาก็จะเป็นพวกสร้างทิ้งๆ ขว้างๆ ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เหมือนคนกรรมหนักที่ต้องมาสร้างสังเวยผู้อื่น

หรือหากเอาแต่รักษาตะบี้ตะบันก็เหมือนคนบ้าหลงภาวะไม่พัฒนาปรับปรุงตามโลกตามธรรมชาติ ขืนกฎแห่งการเปลี่ยนแปลง จะทุกข์ร้อนและต้องตกยุคไปในที่สุด

หรือเอาแต่พัฒนาๆ เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ไม่รักษารากเหง้าให้ดี ก็เหมือนคนที่วิ่งเร็วจี๋หลุดยุคจนไม่มีกำลังหนุนเพราะคนส่วนใหญ่วิ่งตามไม่ทัน ย่อมเคว้งคว้างและไม่ได้รับพลังสืบต่อ แม้เก่งแต่มักไม่เป็นที่ยอมรับ และต้องลงทุนสูงได้ผลตอบแทนต่ำ

หรือเอาแต่สลาย ทำลาย ปิด โละ เลิก ละ อีกหน่อยก็จะไร้หลักปราศจากฐาน ล่องลอยไปดั่งผีไร้ศาล เลิกละแต่ละทีก็สร้างปัญหาไว้ข้างหลัง คอยตามกัดตามงับเรื่อยไป

หากสร้างอะไรแล้วไม่รักษาก็ไม่ได้ประโยชน์เป็นเรื่องเป็นราว หากรักษาโดยไม่พัฒนาก็จะรักษาได้ไม่นาน หากพัฒนาโดยไม่สลายแปรสภาพไปก็จะกลายเป็นปู่โสมเฝ้าทรัพย์ เฝ้าตามพัฒนาสิ่งที่ตนรักษาทั้งหมดนั้น ทำไปทำมากลายเป็นทาสของสิ่งที่ตนสร้างขึ้น เพราะต้องดำรงอยู่เพื่อมัน มิได้สร้างมันมาเพื่อการดำรงอยู่

ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องชำนาญให้ทะลุตั้งแต่การสร้าง การรักษา การพัฒนา และการสลาย หากไม่สลายก็สละเสียบ้าง

ใครทำได้ก็จะเป็นเทพเนรมิตน้อยๆ ที่ตกสวรรค์มาอยู่ในโลกโดยไม่สูญสัญชาติ gods

ความสมดุลระหว่าง
ชีวิตกับความตาย

เรื่องนี้สำคัญยิ่ง สองสิ่งที่มนุษย์ต้องคำนึงถึงให้สมดุลกันเสมอคือความมีชีวิตอยู่และความตายที่ไม่มีชีวิตอยู่แล้ว เพราะหากไม่มีตัวนี้จะหลงและไร้ความพอดีในทุกกิจที่ทำ

ทุกชีวิตที่เกิดมาก็เริ่มต้นเดินเข้าหาความตายทันที แต่ระยะทางของแต่ละคนยาวไม่เท่ากัน

หากคิดแต่ความมีชีวิตก็จะเอาตัวตนเป็นศูนย์กลางในการคิดพิจารณาและกระทำสิ่งต่างๆ เมื่อเอาตัวตนเป็นศูนย์กลางก็เกิดความเห็นแก่ตัวตามธรรมชาติ แต่ตัวตนไม่ได้อยู่ตลอดกาล ไม่นานก็ตายไป เมื่อตายไปแล้ว สิ่งที่สร้างไว้ทั้งหลายก็ร้างหรือไร้ประโยชน์ หรือคนอื่นมาแย่งกันจนเกิดปัญหาครอบครัวหรือความแตกแยกในองค์กรตามมา ตนก็แบกมลทินหรือบาปติดจิตวิญญาณไป

แต่หากคิดว่าเรากำลังจะตายในเร็ววันนี้ ทุกสิ่งที่ทำไว้ล้วนเป็นไปเพื่ออนุชนทั้งในตระกูลและในสังคม ความคิดอย่างนั้นจะไม่เอาตัวตนมาเป็นตัวตั้ง ความเห็นแก่ตัวก็น้อย จะคิดอ่านวางแผนไว้เพื่ออนาคตสำหรับชนรุ่นต่อๆ ไป การกระทำเช่นนี้แหละที่จะฝากคุณค่าและชื่อเสียงอันงามไว้ในโลกและนำบุญบารมีติดตัวไปเจริญแน่นอน ชาวโลกก็จักยกย่อง

โลกนี้ยังอยู่อีกยาวนาน แต่ชีวิตนี้สั้นนัก ชีวิตหลังความตายนั้นยาวนานกว่าชีวิตที่มีลมหายใจมากนัก คิดให้ดีว่าจะอยู่เพื่อกาลเวลาอันนานไกลหรืออยู่เพียงเพื่อเวลาสั้นๆ ที่หายใจอยู่เท่านี้เล่า

แต่หากคิดถึงแต่ความตาย อยากตายเร็วๆ ก็จะลืมปัจจุบันและไม่บริหารปัจจุบันให้ดี เมื่อไม่ทำปัจจุบันให้ดี ตายไปก็ไม่อาจไปดีได้

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ปัจจุบันและประโยชน์อนาคตอย่างยั่งยืนยาวนานต้องคำนึงถึงความมีชีวิตและความตายเสมอ โดยคิดเสมอๆ ว่า เมื่อเรามีชีวิตอยู่จะจัดระบบอย่างไรให้ได้ประโยชน์สุขร่วมกันทุกฝ่าย เมื่อเราตายไปอยากเห็นการงาน ลูกหลาน องค์กรและสังคมที่คงอยู่เป็นอย่างไร ก็จัดเสีย

เมื่อคิดดังนี้ ปัญหาที่ค้างคาใจอยู่จำนวนมากจะหลุด สิ่งที่คิดไม่ออกมาเป็นเวลานานเพราะตัวตนปิดกั้นอยู่ก็จะถูกเปิดกระจ่าง การที่ตัวตนอยากได้บทบาทสำคัญก็จะหายไป กลายเป็นการกระทำร่วมอันลงตัวเพื่อหมุนเฟืองวิวัฒนาการแห่งจักรวาลให้ดำเนินไป

เมื่อนั้น ชีวิตก็จักเป็นสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

ความสมดุลระหว่าง
ความสำเร็จแห่งชีวิต
กับความสำเร็จในโลก

สองสิ่งนี้สำคัญยิ่งที่ทุกคนต้องจัดให้สมดุลกันจึงจะคุ้มค่าที่เกิดมา

ความสำเร็จแห่งชีวิตคือการยกระดับวิวัฒนาการให้สูงส่งขึ้น

เมื่อเกิดมา ชีวิตมีคุณสมบัติแค่ไหน ตายไปต้องดีกว่าเดิม จิตใจตอนเกิดเป็นอย่างไร ตายไปต้องประเสริฐบริสุทธิ์กว่าเดิม

ความสำเร็จในโลกคือความสำเร็จในการดำเนินชีวิตอย่างชอบธรรม มีค่าต่อตนเองและต่อโลก เช่น ความสำเร็จทางสังคม ทางธุรกิจ ทางวิชาการ ทางการเมือง หรือทางอาชีพทั้งหลาย

หากสำเร็จในโลกแต่ระดับวิวัฒนาการตกต่ำลงแสดงว่าขาดทุน เสียชาติเกิด

หากยกระดับวิวัฒนาการตนได้แต่ไม่สร้างคุณค่าต่อโลกก็ได้กำไรน้อย

หากบริหารสองสิ่งนี้สมดุลกันและเอื้อกันเสมอจึงจะคุ้มในการใช้ชีวิตและไม่เสียชาติเกิด

ดังนั้น ต้องหมั่นตรวจสอบดุลยภาพระหว่างความสำเร็จแห่งชีวิตและความสำเร็จในโลกเนือง ๆ

เมื่อจะสร้างความสำเร็จในโลกใด ๆ ก็ต้องให้เอื้อต่อวิวัฒนาการทั้งของตนและคนที่เกี่ยวข้อง คือต้องสงบสุขและบริสุทธิ์สูงส่งยิ่งขึ้น และเมื่อยกระดับวิวัฒนาการของตนได้ระดับใดก็ควรเอื้อต่อ

โลกที่ยังไต่วิวัฒนาการมาได้น้อยกว่า

หากทำได้ดังนี้ชีวิตนี้จะเต็มไปด้วยความหมาย คุณค่า และความเจริญอย่างแท้จริง

สรุป

ความสมดุลทั้งหมดนี้คือสิ่งที่ควรจะจัดให้เกิดขึ้นในชีวิตเพื่อจะดำเนินชีวิตอย่างมีคุณคุ้มค่าที่เกิดมาในชาติหนึ่งๆ

ความสมดุลคือสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินชีวิตอย่างปรกติสุข มีพลังอำนาจและประสบความสำเร็จโดยสมควร

ชีวิตสามารถถูกจัดให้อยู่ในภาวะสมดุลได้ เมื่อเจ้าของชีวิตรู้หลักและตั้งใจบริหารด้วยดี และเมื่อจัดองค์ประกอบของชีวิตที่ควรจัดให้สมดุลได้แล้ว จะได้ลิ้มรสคุณค่าแห่งชีวิตที่น้อยคนนักจักได้ลิ้มลอง

การบริหารสมดุลไม่ยากจนเกินไป แต่ก็ไม่ใช่ง่ายนัก ต้องอาศัยความตั้งใจอันแรงกล้าและความพยายามครั้งแล้วครั้งเล่า

ไม่ว่าจะเหนื่อยยากเพียงใดเมื่อทำได้แล้ว คุ้มค่ามหาศาล

ภาคผนวก

Courses by the Author

Course 1: Global Leadership

Leadership competence, Decision Science, Management Mind & Peaceful Sustainability

Course 2: Total Health Management

Healthy Mind, Health Body & Healthy Living

Course 3: Intelligence & Optimization

Creating Intelligence & Multi-Intelligence Application

Course 4: Life Force & Life Empowerment

Empowerment of Body, Mind, Heart, Deed & Relationship

Course 5: Meditation for Executives & Leaders

Systematic Mind, Smart Mind, Creative Mind, Powerful Mind, Healthy Mind & Pure Mind

contact : oraphan_b@smccorp.co.th

Books also by the Author : English Version

Truth
Get Wise
Human Empire
The Science of Happiness
The Core Principle of Buddhism
The West The East The Universal
The Foolish The Clever The Wise
The Initial Aspect, The Mid-Range, The Utmost of All Things

contact: Asia Books 02 7159000

หนังสือโดยผู้เขียนที่ควรอ่านเพิ่มเติม

ด้านเศรษฐศาสตร์ การเมือง และการบริหาร

โลกตะวันตก โลกตะวันออก โลกสากล

ระบอบการเมืองโลกกับระเบียบโลกใหม่

ศาสตร์แห่งผู้นำสากล

การสร้างประเทศไทยสู่มหาอำนาจ

ยุทธศาสตร์กู้ชาติสำหรับชนชาติไทย

กำไร

ความสำเร็จ

การบริหารอำนาจ

ทีมงานสร้างสรรค์

การบริหารเจ้านาย

ก้าวสู่ธุรกิจสากลกับจรรยาบรรณธุรกิจ

ด้านจิตวิทยาและสังคม

จิตวิทยาแห่งความรัก

การสร้างเสน่ห์และความประทับใจ

จิตวิทยาการบริหารอารมณ์

การบริหารจิตใจ

เป็นอะไรไม่สำคัญเท่าเป็นสุข

สรรพศาสตร์แห่งการฝึกจิต

การบริหารครอบครัวให้ผาสุก

ไฮโซ โลโซ โนโซ

ด้านการแพทย์และสุขภาพ

การสร้างพลังแห่งชีวิต

การแพทย์แผนพุทธ

ด้านวรรณกรรม

ศัตรู มิตรเทียม มิตรแท้

คนโง่ คนฉลาด คนเจ้าปัญญา

นักสร้างสรรค์ นักรักษา นักทำลาย

คู่บารมี คู่ธรรม คู่กรรม คู่กาม คู่กัด

เบื้องต้น ท่ามกลาง และที่สุดของทุกสิ่ง

สุขลีลา

แผนล้างโลก

ด้านศาสนา และปรัชญา

พระไตรปิฎกฉบับพิเศษ : ธรรมธาตุ ธรรมชาติแห่งสรรพสิ่ง

การปกครองของพระพุทธเจ้า : ระบอบธรรมาธิปไตย

ศีล สมาธิ ปัญญา สำหรับผู้ปฏิบัติใหม่และเด็ก

พระไตรปิฎกฉบับพิเศษ : มหาปัญญาญาณ

โยคศาสตร์ มหัศจรรย์แห่งโยคะ

ปรัชญาชีวิตและการรู้แจ้ง

พระพุทธเจ้าสอนกรรมฐาน

ธรรมศาสตร์ : ศาสตร์แห่งสรรพสัจจะ

ยอกย้อนธรรมชาติหาแก่นแท้และประโยชน์สูงสุด

การปฏิบัติธรรมสำหรับผู้นำและผู้บริหาร มหาสติ

อริยศาสตร์

ปัญญาศาสตร์

ฤทธิศาสตร์

การบริหารชีวิตให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การบริหารดวงชะตาชีวิต

สมดุลแห่งชีวิต

ประมวลความรู้ของมนุษยชาติและการพัฒนาปัญญาสู่อัจฉริยภาพ

ติดต่อ : เคล็ดไทย 02 2259536-40

สมดุลแห่งชีวิต

ไชย ณ พล